

Folkpartiet

Partimotion

Motion till riksdagen 2005/06:fp1351 TK

av Lars Leijonborg m.fl. (fp)

med anledning av prop. 2005/06:100 2006 års ekonomiska
vårproposition

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen beslutar att godkänna de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som Folkpartiet liberalerna förordar i motionen.

Sammanfattning: Kom igen Sverige!

Regeringen överdriver styrkan i svensk ekonomi. Talet om ”Bäst i Europa” saknar täckning i robust statistik. Sedan Göran Persson blev statsminister för tio år sedan har avståndet mellan Sverige och de länder i Europa som gått bäst ökat kraftigt. För tio år sedan låg de fem bästa OECD-länderna, varav fyra europeiska, 24 procent högre än Sverige, nu har avståndet ökat till 37 procent. År 1996 låg vi på trettonde plats i ligan. Och på den nivån är vi fortfarande.

I ljuset av de utmaningar vi står inför – den allt tuffare internationella konkurrensen och den kraftiga ökningen av antalet äldre om några år – är många indikatorer i svensk ekonomi djupt bekymmersamma.

- Den verkliga arbetslösheten är fortfarande omkring 17 procent.
- Bortsett från AMS-jobb och andra subventionerade arbeten är jobbtillväxten fortfarande låg.
- Om engångseffekter räknas bort är budgetsaldot alldeles för svagt.
- Svensk ekonomi är fortfarande mycket konjunkturkänslig.

- Sverige har världens högsta skatter men få hävdar att vi som skattebetalare får världens bästa skola, världens bästa sjukvård eller världens bästa polis för de pengarna.
- Investeringarna är bland de lägsta i Europa.
- Nyföretagandet är också bland de lägsta i Europa.
- Antalet patentansökningar går ner och de samlade forskningssatsningarna är otillräckliga.
- En faktor som inte brukar redovisas som ekonomisk indikator, men naturligtvis har ekonomiska konsekvenser på sikt, är skolresultaten. Svenska elevers prestationer sjunker i internationella jämförelser, i vissa ämnen kraftigt.
- Kronans värde har sjunkit trendmässigt och svenska företag får ut allt sämre relativa priser för sina produkter.

Folkpartiet tror på Sverige. Sverige är verkligen fantastiskt. Det gäller både naturen och människorna. Sverige kan mycket bättre än så här. Det är inte svenskarna det är fel på, det är politiken. Den politik som förs försöker vårt bildningsarv. Den politik som förs misshushållar med den fantastiska resurs våra invandrare utgör. Den politik som förs avvecklar säker, billig elproduktion. Den politik som förs tar inte tillräckligt tillvara de fonder av entreprenörskap, uppfinningsrikedom och talang som finns bland människorna i vårt land. Det är därför vi uppmuntrade utbrister ”Kom igen, Sverige!” och presenterar en alternativ politik.

Huvuddelen av folkpartiets ekonomiska politik är samordnad med den borgerliga alliansen. Där ligger huvuddelen av vår stora jobsatsning med lägre skatt för låg- och medelinkomsttagare, sänkt arbetsgivaravgift i tjänstesektorn och för långtidsarbetslösa, icke obetydliga satsningar på välfärdens kärnområden, de första stegen i en avveckling av förmögenhetsskatten samt en rad andra förslag. Dessa förslag är väckta i en gemensam motion från Allians för Sverige och upprepas därför inte i denna motion.

I de delar av politiken där Alliansen ännu inte nått en långsiktig överenskommelse, framgår folkpartiets politik av denna motion. Bland de ståndpunkter vi arbetar för kan nämnas:

- Slopade värnskatt och höjd brytpunkt - marginaleffekterna utgör ett bekymmer också högre upp i skatteskalen.

- Kärnkraften ska utvecklas, inte avvecklas.
- Bra socialförsäkringar. ”80 procent till de sjuka, 0 procent till de friska.” Vi förslår nya grepp för att komma till rätta med de höga kostnaderna i sjukförsäkringen men föreslår också – i förvisningen om att våra förslag kommer att ha effekt på kostnadsutvecklingen – att taket i försäkringen höjs 2008.
- ”Nobel-universitet”, vi föreslår en stor forskningssatsning som kan resultera i att ett svenskt universitet lyfts till den absoluta världstoppen.
- En stor satsning på högre kvalitet i högskolan.
- Omsorgsgaranti i äldreården med statliga stimulansbidrag under införandeperioden.
- En ny integrationspolitik med jobb- och utvecklingsgaranti, språkstudier och skärpt kamp mot diskriminering.
- Global profil: högt bistånd, avdragsrätt för gåvor till biståndsändamål, tydligt ställningstagande för lägre jordbrukssubventioner inom EU.
- ”Läsa-skriva-räkna-garanti” i grundskolan.
- Jämställdhetsbonus i föräldraförsäkringen.
- En särskild ungdomssatsning för att kraftigt pressa tillbaka ungdomsarbetslösheten, stötta de tusentals ”drop outs” från skolan som nu är sysslösa, tidigt hjälpa ungdomar som börjat begå brott och pröva droger samt korta köer till ungdomspsykiatri och anorexi-behandlingar.
- Ytterligare insatser för att stimulera småföretagandet, inte minst tillgången på riskkapital genom exempelvis slopad dubbelbeskattning.
- Mer företagande för forskningen, genom bl a en forskningsrabatt för småföretag och bättre villkor för entreprenörskapet
- Ett rejält steg mot avskaffad fastighetsskatt genom en sänkning med 4,3 miljarder kronor 2007, vilket motsvarar en sänkning med 0,15 procentenheter för alla bostäder. Vi siktar mot en snar alliansöverenskommelse, som även bör innehålla ett slutår, exempelvis 2012.

Innehållsförteckning

Förslag till riksdagsbeslut.....	1
1. Inledning.....	5
1.1 Sverige i världen.....	5
1.2 Vi tror på Sverige.....	7
1.3 Folkpartiet – kontinuitet och förnyelse.....	8
2. Kom igen Sverige! Utmaningarna nu och i framtiden.	11
2.1 Det ekonomiska läget.....	11
2.2 Den internationella ekonomiska utvecklingen.....	16
2.3 Långsiktiga utmaningar för Sverige.....	19
3. Kom igen Sverige! En politik för arbete och företagande.....	23
3.1 Fler i arbete.....	23
3.2 Ge Sveriges unga hopp.....	26
3.3 Nya och växande företag.....	31
4. Andra centrala områden för reformer.....	36
4.1 Inledning.....	36
4.2 Utbildning och forskning.....	36
4.3 Integration en nyckel till tillväxt.....	42
4.4 Ekonomisk utveckling kräver energi.....	45
4.5 Jämställdhet ger tillväxt.....	48
4.6 Så får vi råd med välfärden.....	50
4.7 Lag och rätt.....	54
4.8 Sverige är en del av världen.....	58
5. Budgetöversikt.....	62
5.1 Inledning.....	62
5.2 Folkpartiets budgetförslag.....	66
5.3 Skatter.....	70
5.4 Utgiftsområden.....	73
5.5 Kommunerna.....	81

1. Inledning

1.1 Sverige i världen

I många länder i Europa förs nu en debatt om identitet och tillhörighet. En bakgrund är ambitionen att skriva en europeisk konstitution, som skapat ett behov av att formulera vad Europa egentligen står för.

Men den viktigaste orsaken till att debatten förs är emellertid att det i flera länder uppstått konflikter i gränsytan mellan den dominerande västerländska kulturen med sina rötter i kristendomen och den muslimska kulturen. Morden på ett par kända opinionsbildare i Holland, en våg av hedersrelaterade mord i Tyskland, terrordåden i London och Madrid, slöjförbudet i franska skolor och krisen kring Muhammed-karikatyren i Danmark är exempel på händelser som utlöst intensiva debatter och som alla mer eller mindre kan förknippas med denna konflikt.

På ett sätt är det förvånande att diskussionen uppkommit, eftersom det dominerande intrycket genom åren varit att den muslimska minoriteten anpassat sig mycket väl och att samexistensen fungerat ganska friktionsfritt. Men framväxten av en liten fundamentalistisk, islamistisk grupp, som för fram sådana krav som nyligen riktades till de svenska partierna om muslimsk särlagstiftning, skapar oro. Den är berättigad när den avser människor som inte tar avstånd från självmordsbombare och kräver införande av sharialagar i Europa. Men den är oberättigad när det gäller de allra flesta muslimer i Europa, av vilka många flytt hit just för att slippa förtryck. På samma sätt som den judiska minoriteten tidigare i Europas historia blev måltavla för fördomsfulla och rädsla människors antisemitism finns det en islamofobi som inte kan ursäktas av rädsla för terrorism eller religiöst förtryck.

Men då och då ställs frågorna på sin spets. Vilka av våra västerländska värden är universella och därmed icke förhandlingsbara när fundamentalistiska grupper vill upphäva dem? Och vad är kulturellt betingat och möjligt att kompromissa om?

Hur Europas länder hanterar integrationen är en av de mest avgörande framtidsfrågorna. Folkpartiet har lagt ner stort arbete på att föra in den som en viktig fråga i svensk

samhällsdebatt. En positiv integration har en väldig potential. Fördjupade motsättningar och utanförskap kan leda till mycket allvarliga problem.

Sverige har existerat som nationalstat i snart tusen år och inom nuvarande gränser i cirka två hundra år. Sverige har aldrig i sin helhet varit ockuperat av någon annan stat. Svenskarna har fått leva i fred under en längre period än nästan alla andra folk i världen. Naturligtvis har detta påverkat oss. Tillsammans med det faktum att landsbygden dominerats av självägande bönder har det grundlagt en stark svensk frihetstradition – så stark och självklar att flaggviftandet på nationaldagen blir ganska pliktskyldigt.

Men Sverige har alltid påverkats av och påverkat omvärlden. Kristnandet av de trakter som något senare kom att kallas Sverige inleddes när munken Ansgar på 800-talet kom vandrande genom skogarna från söder mot Mälardalen. Vikingatågen, krigen, Hansan och reformationen är exempel på faktorer som påminner om Sveriges tidiga kontakter med världen bortom Östersjön och västerhavet.

I vår tid har internationaliseringen accelererat. Vi blir alltmera handelsberoende. De kulturella och språkliga influenserna från omvärlden, framför allt från den engelskspråkiga världen, är omfattande. Vi har de senaste årtiondena haft en större invandring än tidigare. Till det kommer den kanske största förändringen av de alla: Sverige har gått i politisk och ekonomisk union med 24 andra länder i Europa.

Allt detta förändrar naturligtvis Sverige och reser frågor om identitet och värdegrund också här. Många barn och ungdomar har börjat fira halloween, men få vet vad Allhelgonadagen står för. Skolpersonal har fått lov att lära sig vad som gäller för muslimska elever under Ramadan. Domstolar har fått döma i mål där familjens ”heder” anges som motiv för brott.

Vi tror att blandningen av kulturer i de flesta fall blir berikande. De som flytt till vårt land har, som redan påpekats, ofta gjort det just för att uppskattar det Sverige kan erbjuda i form av demokrati och frihet från förtyck. Men integrationen har inte fungerat som den borde i Sverige på senare år. Många invandrare har hamnat i utanförskap. Många får inte eller skaffar sig inte förmågan att tala hygglig svenska. Den muslimska

fundamentalismen växer, även om det totala antalet islamister fortfarande är lågt i Sverige.

Folkpartiet står fast vid att Sverige ska vara redo att ta emot människor på flykt. Vi tror också att det kommer att behövas mer arbetskraftsinvandring till Sverige. Inte minst av de skälen har vi engagerat oss starkt för en bättre fungerande integration. Många konflikter har sin grund i utanförskap och frustration. En politik som ger våra invandrare möjlighet till jobb och hyggliga språkkunskaper kommer att kunna undvika många av konfliktutbrott vi sett i andra länder i Europa.

Folkpartiets politik vilar på ett fundament av demokrati, tolerans, vidsträckta fri- och rättigheter, marknadsekonomi, jämställdhet och solidaritet med de mest utsatta. I den andan kommer vi att fortsätta att arbeta för ett Sverige öppet mot omvärlden, ett Sverige som är redo att stå för universella principer om allas lika värde och rätt till demokrati, yttrandefrihet, religionsfrihet och ett värdigt liv.

1.2 Vi tror på Sverige

Denna motion, väckt med anledning av den socialdemokratiska regeringens ekonomiska vårproposition 2006, vill sätta in Sverige i det globala sammanhang som betyder allt mer för vårt land. Svenskarna utgör mindre än två promille av jordens befolkning men våra livsöden blir mer och mer sammanlänkade med andra människor i världen. Just nu har vi som nation glädje av att det råder högkonjunktur i världsekonomin. Vi har också glädje av att människorna i Västeuropa efter tusen år av krig hittat former för att säkra freden i vår del av världen. Men vi påverkas, liksom alla människor på klotet, av den globala uppvärmningen som mänskliga aktiviteter sannolikt påverkat.

Utifrån våra liberala värderingar diskuterar vi i denna motion vilken politik som främjar svenskarnas – svenskföddas såväl som utlandsföddas, medborgares såväl som icke medborgares - möjligheter till ett bättre liv, inte minst i denna globala kontext. De liberala värderingarna vilar på ett mycket fast moraliskt fundament. Alla människor är lika mycket värda. Alla ska göra sitt bästa. Alla ska efter måttet av sin förmåga också vara redo att ställa upp för andra. Dessa värderingar har en djup förankring i det som kan kallas den svenska folksjälen och dessbättre delas de också av de allra flesta människor som invandrat till Sverige. På den grundvalen bör också politiken vila.

Vi tror på Sverige. Sverige är fantastiskt. Men Sverige utnyttjar inte sina möjligheter. Sverige står och stampar i den internationella välståndsligan, på samma plats i april 2006 som när Göran Persson blev statsminister i mars 1996, betydligt längre från tåtklungan nu än då. Sverige förskingrar sitt bildningsarv genom en misslyckad skolpolitik. Sverige misshushållar med den fantastiska resurs invandrarna utgör. Sverige förslösar sina energitillgångar genom att stänga väl fungerande kärnkraftverk. Sverige tar inte tillräckligt tillvara de fonder av entreprenörskap, uppfinningsrikedom och talang som finns hos vårt folk. Sverige rustar sig inte tillräckligt inför den internationella konkurrens som bara kommer att bli hårdare. Det är därför vi vill ropa till alla i det blågula laget: Kom igen, Sverige! Vi kan bättre än så här! Det är därför Sverige behöver en ny regering, en allians-regering med ett starkt liberalt inslag.

1.3 Folkpartiet – kontinuitet och förnyelse

I en tid när det talas mycket om att olika partier förändras och byter position med andra, kan det finnas skäl att påminna om kontinuiteten i folkpartiets politik. Sedan Anders Chydenius som nyvald riksdagsman kom resande till ståndsriksdagen i Stockholm 1765, för 241 år sedan, har det funnits liberala ledamöter i Sveriges riksdag. Deras förslag för att lösa de problem de sett i sina respektive samtider har haft starka gemensamma drag. Någon kan tycka det tyder på bristande kreativitet, att lyfta fram samma värderingar oavsett vilka problem som diskuteras. Men slutsatsen bör snarare vara att det dessa liberala riksdagsledamöter har stått för, är värderingar som behöver hävdas i varje tid, därför att de utmanas i varje tid.

Reformer för demokrati, marknadsekonomi, utbildning och hjälp till utsatta grupper har antagits vara recept som i varje tid främjar de mål människorna strävar efter - mål som att få leva i fred, få växa och utvecklas som människor och få känna största möjliga trygghet. Vi tror att det är ett politiskt program som räcker långt än idag.

Anders Chydenius politiska testamente är nästan kusligt aktuellt.

- Frihandel. Chydenius skrev om det fria handelsutbytets betydelse för tillväxten redan tio år innan Adam Smith gav ut Nationernas välstånd. Idag ser vi en fantastisk tillväxt i stora delar av världen till följd av marknadsekonomi och frihandel, men också starka protektionistiska motkrafter. De aktuella WTO-

förhandlingarna hotas av fiasko, inte minst för att EU:s och USA:s jordbrukssubventioner försvaras av så starka politiska krafter.

- Tryckfrihet. Chydenius drev igenom världens första tryckfrihetslagstiftning. Idag ifrågasätts den rätten alltmera. Mörka krafter vill driva oss tillbaka i den tid då fri debatt inte fick föras. Liberalernas poäng var att det är bättre att offra bläck än blod. Konflikter som inte får artikuleras blir gärna våldsamma. De demokratiska rättigheter som uppnåts genom inte minst liberalt arbete i Sverige och andra länder betraktar vi som universella. De bör omfatta alla människor. Sverige har en moralisk skyldighet att hävda dem i alla länder. Att vi skulle ge upp dem för vissa medborgare på vårt eget territorium, som diskuterats den senaste tiden, är otänkbart.
- Förbättringar för de sämst ställda. Chydenius drevs av ett starkt socialt engagemang. På slutet av 1700-talet var det de egendomslösa lantarbetarna som han såg som de mest utsatta. I vår tid är det andra grupper. Bristen på arbetstillfällen är ett gissel som dömer många till utanförskap. Bristen på socialt engagemang hos beslutsfattare och byråkratier gör att människor med funktionshinder eller kroniska sjukdomar ofta tvingas leva ett torftigare liv än de skulle behöva göra.
- Kamp mot epidemier. Chydenius organiserade den första smittkoppsvaccineringen i Sverige. I globaliseringens tid är smittspridning ett växande problem, som världens regeringar har all anledning att uppmärksamma mer.

Men naturligtvis har också folkpartiet utvecklats. En uppenbar orsak är att samhället förändras. Integrationsfrågan har en annan karaktär nu än när de flesta utlänningar som kom till Sverige var arbetskraftsinvandrare. Skolfrågan var inte lika akut när svenska barn låg i topp i internationella jämförelser. Överutnyttjandet av socialförsäkringarna var inte lika utbrett för tio år sedan som idag. Brottsligheten var inte lika organiserad och brutal för tjugo eller ens tio år sedan, varför spaningsmetoder som avfärdades då kan vara motiverade nu. Insikten om växthuseffekten har trängt allt djupare. Allt detta har gjort att folkpartiet tvingats diskutera ställningstaganden på nytt och ibland komma till nya ståndpunkter och betoningar. I många fall har det inneburit att vi återvänt till tänkesätt och värderingar som var starka i den liberala rörelsen förr men som av olika skäl sjunkit i bakgrunden.

Huvuddelen av folkpartiets ekonomiska politik är gemensam med övriga partier i Allians för Sverige. Alliansens existens och utvecklingen inom enskilda allianspartier har inneburit att svensk borgerlighet idag är mer enig och bättre förberedd för ett

regimskifte än någonsin förr. Folkpartiet delar med entusiasm Alliansens fokusering på arbete som huvudfrågan för Sverige 2006. Det är lika förvånande som skrämmande när vår statsminister på 1 maj 2006 säger att arbetslösheten inte kommer att bli en stor fråga i valrörelsen.

Allianspartierna har valt att i år presentera en gemensam motion med anledning av regeringens vårproposition. Det är ett uttryck för att arbetet på att hitta gemensamma åsikter och fungerande kompromisser går vidare. För att på ett rimligt sätt presentera en helhet återges i denna motion både de viktigaste ståndpunkterna i alliansens politik och ett antal åsikter som är folkpartiets men som ännu inte förhandlats alls eller inte förhandlats färdigt i Alliansen.

2. Kom igen Sverige! Utmaningarna nu och i framtiden.

2.1 Det ekonomiska läget

Hög tillväxt – hög tid för strukturreformer

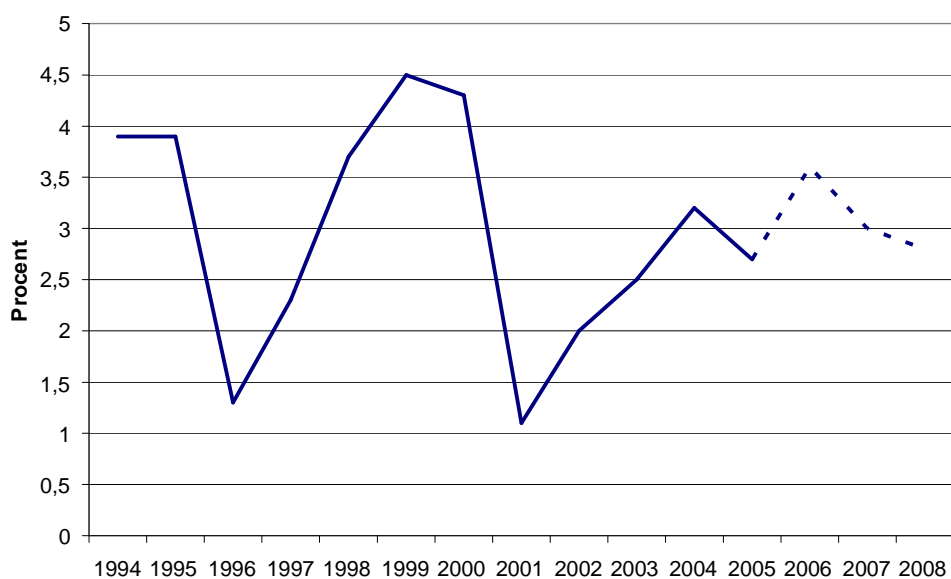
Den sammantagna bilden av den svenska ekonomin är att tillväxten blir god under både 2006 och 2007. Regeringen ger bilden av att Sverige står inför en period på många år av konjunkturtopp när det snarare är mer troligt att en avmattning kommer under 2008. Eftersom vi vet att de svenska offentliga finanserna är osedvanligt konjunktur känsliga kan förbättringen av dessa snabbt brytas och arbetslösheten börja öka igen från en fortsatt historiskt sett hög nivå; arbetslösheten ”hinner inte” gå ned, innan den återigen går upp. Det är det stora långsiktiga hotet om inget i närtid görs åt arbetslöshetens grundläggande orsaker. Tidigare avmattningar har gett mycket snabba fall av såväl BNP-tillväxt som inkomster.

En konjunkturuppgång är det rätta tillfället att genomföra viktiga strukturreformer som har goda effekter på den långsiktiga tillväxten och sysselsättningen. Tyvärr saknas en sådan framåtsyftande politik i regeringens vårproposition. De extra statsinkomster som regelförändringar och konjunkturreffekter för tillfället ger använder regeringen till att delvis permanent öka utgifterna.

Sverige står inför stora långsiktiga utmaningar. Folkpartiet är fast beslutet att istället använda de närmaste två relativt goda åren för att genomföra de viktiga reformer som krävs för att den ekonomiska tillväxten ska bli hög, sysselsättningen förbättras och de offentliga finanserna vara stabila för en lång tid framöver.

Högkonjunktur i omvärlden och i Sverige

Sverige präglas just nu av högkonjunktur. Den ekonomiska tillväxten förväntas bli 3,6 procent i år. Detta är normalt för en högkonjunktur men det är inte exceptionellt. Vid de tidigare konjunkturtopparna 1994–1995 och 1999–2000 var tillväxten högre.

Diagram 1: Årlig BNP-tillväxt i Sverige 1994-2008

Källa: SCB samt Regeringens finansplan

Tabell 1: Försörjningsbalans

	Mdkr 2005	Procentuell volymförändring			
		2005	2006	2007	2008
Hushållens konsumtion	1284	2,4	3,4	3,2	3,0
Offentlig konsumtion	730	1,1	1,8	1,0	0,3
Statlig	203	-0,3	1,9	-0,3	-2,0
Kommunal	527	1,6	1,8	1,5	1,2
Fasta bruttoinvesteringar	454	8,3	5,6	4,0	4,0
Lagerinvesteringar ¹	0	-0,2	0,0	0,1	0,0
Export	1299	6,4	8,2	6,7	6,3
Import	1094	7,4	8,6	6,9	6,3
BNP	2673	2,7	3,6	3,0	2,8

¹ Förändring uttryckt i av procent av BNP föregående år.

² Den kalenderkorrigerade BNP-tillväxten uppskattas till 3,9 % 2006 och 3,1 % 2007. Att den faktiska BNP-tillväxten är lägre än den kalenderkorrigerade beror på att antalet vardagar minskar från år till år 2005–2007.

Källa: Regeringen, prop. 2005/06: 100

Den svenska ekonomin är mycket beroende av omvärlden och den goda internationella konjunktur som nu råder ger Sverige bra draghjälp. Det är i hög grad den inhemska privata konsumtionen som driver upp tillväxten kortsiktigt under 2006 och 2007. Hushållens disponibla inkomster stiger under valåret 2006 mycket kraftigt, i likhet med det förra valåret 2002. Samtidigt bygger prognosen på att sparkvoten för hushållen sjunker, trots stigande räntor. Den offentliga expansionen kan inte i en öppen ekonomi som den svenska på egen hand hålla tillväxten högre än i omvärlden. Riksbanken förväntas hålla sitt inflationsmål på 2 procent med ett tillåtet intervall på +/- 1

procentenhet. Det kommer att kräva en räntehöjning under perioden, och t ex i Handelsbankens nyss publicerade konjunkturprognos räknar författarna med att den första i en serie styrräntehöjningar kommer redan i juni 2006. I så fall har vi situationen att ekonomins flaskhalsar är så allvarliga att de även i ett läge med rekordhög arbetslöshet och frånvaro från arbetsmarkanden tvingar fram en avkylning. Hade reformer redan genomförts som minskat frånvaron, hade en räntehöjning i närtid varit opåkallad. Bristen på sådana reformer får svenska folket betala i form av högre bostadskostnader och företagen i form av mindre investeringar.

Vi skall också lägga märke till att ekonomin på för Sverige traditionellt sätt ”dopas” av svag växelkurs. Sålunda har växelkursen (TCW-index) fallit (deprecierats) med ca 5 procent sedan 2004.

Notabelt är att produktionsgapet enligt regeringen sluts först 2008, medan Konjunkturinstitutet i sin prognos anger att BNP-gapet sluts redan i slutet av detta år, till och med något tidigare än prognosen för arbetsmarknadsgapet, vilket KI anger sluts under 2007.

Fortsatt svag arbetsmarknad

Det som är unikt i denna konjunkturuppgång är att återverkningarna på arbetsmarknaden varit så svaga. Talet om konjunkturuppgång gäller sålunda produktionen, produktiviteten, men inte arbetsmarknaden.

Sysselsättningen ökar nu men inte lika mycket som vid tidigare konjunkturuppgångar. I tidigare uppgångar har närmare 300 000 nya jobb skapats. Regeringens bedömning för de kommande åren stannar dock i bästa fall vid drygt 100 000 nya arbeten denna konjunkturuppgång. Inte heller ser detta ut att kompenseras av en uthållig sysselsättningstillväxt i fortsättningen. Tvärtom, jämviktsarbetslösheten nås redan 2007 enligt KI, om inte strukturella reformer som ökar arbetsutbudet genomförs. Regeringen räknar inte ens med att nå sitt eget mål om att 80 procent av befolkningen mellan 20 och 64 år ska vara sysselsatt under prognosperioden.

I mars 2006 var 390 000 personer – eller 8,7 procent av arbetskraften - öppet arbetslösa eller sysselsatta i arbetsmarknadsåtgärder. Det var bara 6 000 färre än i mars 2005. Av tabellen nedan framgår att Sverige inte längre utmärker sig internationellt när det gäller att bekämpa arbetslöshet. 11 stycken OECD-länder har lägre öppen arbetslöshet än Sverige

Tabell 2: Öppen arbetslöshet i Sverige och omvärlden, februari 2006
Procent av arbetskraften

Land	Arbetslöshet
Österrike	5,1
Belgien	8,2
Tjeckien	7,7
Danmark	4,4
Finland	8,1
Frankrike	9,1
Tyskland	8,9
Grekland	9,6*
Ungern	7,6
Irland	4,3
Italien	7,7*
Luxemburg	5,4
Nederländerna	4,4
Polen	17,0
Portugal	7,7
Slovakien	15,8
Spanien	8,7
<i>Sverige</i>	7,6**
Storbritannien	8,2
USA	4,8
Japan	4,1
Island	1,4
Norge	4,2*
Schweiz	4,5***

* december 2005

** Inklusivt heltidsstuderande arbetssökande ((5,6+2,0)

*** tredje kvartalet 2005

Källa: OECD

Att sysselsättningstillväxten varit så svag under denna konjunkturuppgång understryker bilden av att det krävs förändringar som gör det lättare att anställa. Istället har regeringen gått åt motsatt håll och gjort det mer riskfyllt att anställa genom att öka arbetsgivarnas medfinansiering av sjukförsäkringen. Regeringen planerar också flera

lagändringar som motverkar anställningar, särskilt i den typ av jobb som varit ingångar på arbetsmarknaden för ungdomar, invandrare och långtidsarbetslösa. Sålunda finns förslag som skall avskaffa säsonganställningar som anställningsform, vilket drabbar särskilt turismen, byggsektorn (särskilt i Norrland) och de gröna näringarna. Regeringen vill införa en lag om rätt till heltidsarbete som försvårar för anställningar t ex i handeln och andra branscher med variationer i efterfrågan på arbetskraft, samt vård och omsorg. Ju fler nya regler för att skydda dem som redan har jobb, desto färre jobb.

Tjänstesektorn är den sektor där de nya jobben framför allt kommer. Högproduktiv industriproduktion för export – pådriven av fallande växelkurs – skapar få jobb (om än välavlönade). Att öppna tjänstesektorn och släppa fram privata alternativ är centralt för en långsiktig expansion av sysselsättningen och inte minst för möjligheterna för invandrare och ungdomar att kunna försörja sig på reguljärt arbete.

De offentliga finanserna är tillfälligt starkare

Det andra område där en tro på praktiskt taget evig högkonjunktur är farlig är de offentliga finanserna. Det nuvarande läget präglas av goda offentliga finanser. Detta är en överraskning, inte minst för regeringen. Sedan budgeten i höstas har bedömningen av statens budgetsaldo för 2006 svängt från ett underskott på 36,5 miljarder kronor till ett överskott på 14,7 miljarder kronor.

Höja oljepriser ger visserligen högre intäkter från energiskatter och moms, men stramar åt användarnas plånböcker och därmed offentliga inkomsterna från t ex moms på annat än energi.

Det är de tillfälliga konjunkturberoende inkomster som ökat. De ökande inkomsterna kommer framförallt från bolagsskatt och skatt på hushållens kapitalvinster. Detta är tillfälliga inkomstförbättringar. Trots detta räknar regeringen med att de ligger kvar och t.o.m. förstärks under perioden.

Vi menar att regeringen tar en stor risk när den i praktiken använder tillfälliga inkomster till permanenta utgifter. Eftersom regeringen oftast förlänger tillfälliga utgiftsprogram istället för att låta dem löpa ut är också den permanenta effekten av de nya utgifter som

nu föreslås större än vad regeringen redovisar. Det gäller t.ex. byggsubventioner av olika slag och arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

Rensat för engångseffekter är statens budgetsaldo fortfarande negativt.¹ Därmed är även det finansiella sparandet negativt 2006 och 2007 trots den goda konjunkturen. Inte ens i högkonjunkturen når regeringen positiva statsfinanser. Rimligen borde statens sparande vara balanserat över en konjunkturcykel.

Sverige är inte heller unikt inom EU vad gäller de offentliga finanserna. Av EU:s medlemmar har sju länder utöver Sverige balans eller överskott i sina offentliga finanser. Det gäller bl. a. de nordiska länderna. Danmark har t.ex. både större överskott än Sverige och lägre offentlig skuld.

2.2 Den internationella ekonomiska utvecklingen

Bra internationell tillväxt men orosmoln finns

Svensk ekonomi är starkt påverkad av den internationella ekonomiska utvecklingen. I exportindustrin är våra viktigaste marknader EU och USA, men också utvecklingen i Asien har betydelse framför allt eftersom dessa länder utgör en växande andel av världsekonomin

Tillväxten i världsekonomin som helhet var fortsatt hög under 2005 - strax under 5 procent -, och förväntas vara relativt stabil under 2006 och 2007.

Oljepriset är högt. I prognosvärlden runt om i världen räknar man alltså med oljepriser i intervallet 20-30\$/fat. Under en längre tid har det dock varit drygt 70\$/fat. Orsaken är dels en underliggande trend p.g.a. ökad efterfrågan från Asien, dels politisk oro i Mellersta Östern: Iran, Irak och sannolika svårigheter att vilja öka utbudet från Saudiarabien och Rysslands sida. Eftersom oron fortsätter kan oljepriset mycket väl under mycket lång tid komma att ligga över 70\$/fat, vilket kan driva fram anpassningar

¹ Statens finansiella sparande skiljer sig från budgetsaldot bl.a. genom att i det finansiella sparandet har inkomsterna periodiserats till aktuellt år och vidare räknas försäljning av statens aktier som att en tillgång byts mot en annan.

och politikförändringar på många håll i konsumentländerna. USA är det stora frågetecknet.

Avmattning i USA

Tillväxten i USA väntas mattas av både under 2006 och 2007. Räntorna fortsätter stiga. Bostadsmarknaden, som stått för en stor del av den inhemska BNP-tillväxten, har försvagats. När nu fastighetsmarknaden mattas av, tillsammans med ett fortsatt högt oljepris, betyder det på sikt en fallande efterfrågan på USA:s hemmamarknad. Större fokus kommer då att riktas mot underskottet i bytesbalansen och budgetunderskotten som fortsätter att vara oroande stora.

Återhämtning i Japan risk för överhettning i Kina

Den japanska ekonomin har nu återhämtat sig efter en lång period av stagnation. Någon stark tillväxt är det dock sannolikt inte fråga om under de kommande åren och mycket är beroende av hur det går i övrigt för ekonomierna i Sydostasien.

Både Kina och Indien fortsätter att ha en hög tillväxttakt. På längre sikt, från 2008 och framåt, finns frågetecken rörande stabiliteten i tillväxten. Riskerna för överhettning i dessa länder liksom en allmän ökad protektionism i de rika länderna är två orosmoln. WTO:s Doharunda har gått i baklås och riskerar att rinna ut i sanden.

Bättre inom EU

Europa tycks nu efter flera svaga år få en förhållandevis god ekonomisk utveckling under de kommande åren. Euroländernas strukturella problem kommer dock även framgent att orsaka problem för dessa ekonomier. De länder som haft störst problem kommer visserligen att gå något bättre, men det är fortfarande mycket måttliga BNP-ökningar som förutspås. Det är istället Storbritannien och de snabbast växande ekonomierna i Öst- och Centraleuropa som bidrar mest till att dra upp förväntningarna.

En stor del av den prognostiserade tillväxten för Europa är dock beroende av att exportmarknaderna fortsätter att gå bra. En viktig sporre för exporten har varit eurons låga kurs mot dollarn. En stärkt euro kan alltså slå mot exporten under slutet av 2006 eller

början av 2007. Stigande energipriser i hela EU till följd av det höga världsmarknadspriset på olja, ökade energibeskattningar och andra, lokala, faktorer påverkar också ekonomins förutsättningar.

Avmattning väntas i Norden 2007

Alla de nordiska länderna befinner sig för närvarande i en uppåtgående konjunktur. Norge har en växande inhemsk efterfrågan och gynnas av de höga oljepriserna. Danmarks ekonomi går fortsatt starkt och viss risk för överhettning kan skönjas hos flera bedömare. I Finland drabbades den för exporten viktiga skogs- och massaindustrin förra året av strejken under våren. Stigande räntor, låg inflation, skattesänkningar och växande sysselsättning präglar hemmamarknaden. Tillväxten väntas avta i samtliga länder 2007 och 2008.

Hög tillväxt bland nya EU-medlemmarna

Tillväxten fortsätter att vara hög i de baltiska länderna och Ungern, Tjeckien och Polen. Det växande välståndet leder också till att ländernas hemmamarknader växer sig allt starkare och importen är stark men mattas sannolikt av något mot slutet av perioden. Det finns en allmän oro att tidtabellen för euromedlemskapet kommer att spricka för flertalet eller t.o.m. alla dessa länder. Detta kan också bidra till lägre förväntningar och en minskad expansion i ekonomin till följd av strukturåtgärder.

Tabell 3: Den internationella BNP-tillväxten

	2005	2006	2007
Världen totalt	4,8	4,9	4,7
USA	3,5	3,4	3,3
Japan	2,7	2,8	2,1
<i>Europeiska Unionen</i>	<i>1,8</i>	<i>2,4</i>	<i>2,3</i>
Storbritannien	1,8	2,5	2,7
<i>Euroländerna</i>	<i>1,3</i>	<i>2,0</i>	<i>1,9</i>
Tyskland	0,9	1,3	1,0
Frankrike	1,4	2,0	2,1
Italien	0,1	1,2	1,4
Spanien	3,4	3,3	3,2
Övriga industriländer	3,7	4,1	3,7
Nyligen industrialiserade länder i Asien	4,6	5,2	4,5
”Emerging markets” och utvecklingsländer	7,2	6,9	6,6
Central- och Östeuropa	5,3	5,2	4,8
Afrika	5,2	5,7	5,5
Ryssland	6,4	6,0	5,8
<i>Snabbväxande ekonomier i Asien</i>	<i>8,6</i>	<i>8,2</i>	<i>8,0</i>
Kina	9,9	9,5	9,0
Indien	8,3	7,3	7,0
ASEAN-4	5,2	5,1	5,7
Mellanöstern	5,9	5,7	5,4

Källa: IMF

2.3 Långsiktiga utmaningar för Sverige

Globaliseringen – hot och möjlighet

På bara några år har Kina, Indien, Ryssland, Brasilien och ett antal länder i Östeuropa fullt ut blivit delar av den globala ekonomin. Effekten är dramatisk. Utbudet av arbetskraft i den integrerade globala ekonomin har fördubblats på några år. Det märks på många sätt i det svenska samhällslivet. Det förklarar varför kläder och skor har blivit billigare. Det förklarar i sin tur varför inflationen är så låg. Det förklarar i sin tur varför räntorna är så låga och varför fastighetspriserna har blivit så höga.

Den plötsliga, kraftiga produktionsökningen i världen förklarar varför priset på olja och råvaror gått upp så mycket, så att svenska bilister får betala mer för bensinen.

Men ännu viktigare är att det förklarar varför det har blivit svårare att upprätthålla höga löner för de hårt konkurrensutsatta jobb som finns i Sverige. Varje svensk industriarbetare, varje svensk dataingenjör – ja, ytterst varje svensk – har fått dubbelt så

många konkurrenter. Konkurrenter som ofta är redo att arbeta mycket mer, för en femtedel eller tiondel av lönen, men som också – än så länge – har en lägre produktivitet och är kombinerade med en mindre maskin- och kapitalstock.

Den största effekten av den ökande globala konkurrensen är inte när företag som har verksamhet i Sverige handgripligen lägger ned fabriker och flyttar jobben utomlands utan när samma företag väljer bort Sverige när de beslutar var de ska lägga produktion framöver.

Saken uttrycks på följande vis i NUTEK:s årsbok: ”I årsboken 2006 är budskapet relativt enkelt: Den svenska modellen har skavanker och behöver moderniseras, annars kommer den långsiktiga ekonomiska tillväxten att vara hotad, Framförallt beror detta på att internationella och globala marknader ställer allt tuffare krav på svenska företag. Rätt hanterat är inte detta ett problem, utan kan nyttjas till att skapa tillväxt och sysselsättning. Fel hanterat är de sysselsättningsproblem som syns idag bara början på något som kan komma att förvärras. Med andra ord är det hög tid att börja tala om ur förutsättningarna för företagen i Sverige kan förbättras.”

Sverige är ett utrikeshandelsberoende land som har klarat konkurrens utifrån. Men denna utmaning är hårdare än på länge. För att klara den på ett bra sätt även i fortsättningen krävs politiska beslut att förbättra förutsättningarna för företagande, utbildning och kapitalbildning i svensk produktion, och därmed hög produktivitet och lönebetalningsförmåga . Då kan skapas nya arbeten som ersätter dem som försvinner, men dessutom måste – om jobben skall klaras – tjänstesektorn släppas fram genom en rad åtgärder.

Den snabba ekonomiska utvecklingen i Kina, Indien och andra snabbt växande ekonomier gör det både svårare och lättare för Sverige att uppnå en varaktigt högre tillväxt än den vi haft de senaste 20-25 åren.

Det blir svårare därför att betydligt fler länder konkurrerar om råvaror, produktion och arbetstillfällen nu än tidigare. Men det blir också lättare därför att den ökande globala tillväxten också ökar efterfrågan på de varor och tjänster vi kan producera i Sverige.

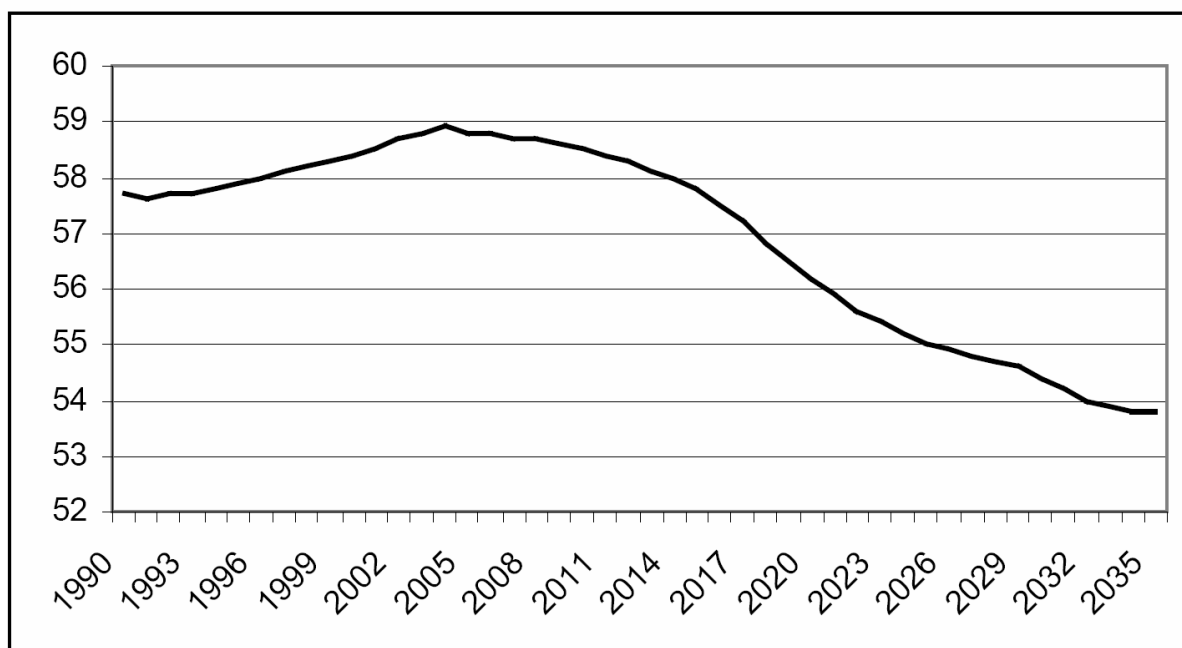
Globaliseringen innebär både påfrestningar och möjligheter. Sverige är illa ute om vi inte kan möta detta. Men vi kan klara den nya konkurrensen om vi verkligen bestämmer oss för det och inser att det kräver en del omprövningar och ännu mer hårt arbete. Vi kan bli så välutbildade, så flitiga, så företagsamma som behövs. Vi har gjort det förr, vi kan göra det igen.

Fler som får bidrag – färre som bidrar?

Den låga sysselsättningen bland befolkningen i arbetsför ålder är mycket oroande för framtiden. För under de senaste 15 åren har Sverige gynnats av demografin.

Befolkningen i arbetsför ålder har vuxit som andel av hela befolkningen. Men från och med nästa år verkar demografin till Sveriges nackdel. Befolkningen i arbetsför ålder minskar som andel av hela befolkningen. På drygt 25 år kommer gruppen i arbetsför ålder att minska från 59 procent av befolkningen till 54 procent.

Diagram 2: Andel av befolkningen mellan 20 och 64 år 1990-2035

Källa: SCB

Om inget händer med arbetskraftsdeltagande så kommer antalet arbetade timmar att stagnera framöver samtidigt som den del av befolkningen som ska försörjas av detta arbete – framför allt de äldre – blir fler. Enligt regeringens Långtidsutredning från 2003

kommer antalet arbetade timmar att minska med 8 procent fram till 2020 i förhållande till den grupp som ska försörjas av detta arbete.

Denna växande obalans kommer att innebära påfrestningar på de offentliga välfärdssystemen. Efter år 2020 kommer påfrestningarna att öka ytterligare när de stora årskullarna som föddes på 1940-talet även behöver äldrevård och sjukvård. Samtidigt närmar sig då även de stora årskullarna från 1960-talet pensionsåldern.

För att människor skall få goda inkomster i sina plånböcker och ha förutsättningar för en hygglig privat välfärd krävs en ekonomisk tillväxt på i genomsnitt närmare 3 procent om året under 25 år. Då kan offentlig välfärd dessutom finansieras utan stora skattehöjningar.

Den genomsnittliga tillväxten under de senaste 25 åren har varit 2,1 procent. Men det räcker inte bara med ekonomisk tillväxt genom produktivetsförbättringar. Detta kommer i hög grad att driva upp lönekostnaderna i såväl privat exportindustri som inhemsk och offentligt finansierad tjänstesektor ("Baumols sjuka"). Det är även absolut nödvändigt att fler människor kommer i arbete redan under de närmaste åren. Fler som arbetar ger fler skattebetalare vilket behövs för att finansiera en växande omsorgssektor.

De långa sjukskrivningarna måste minska snabbare, utvecklingen mot fler förtidspensionärer brytas, integrationen av invandrare på arbetsmarknaden bli bättre. Snart närmar sig de stora ungdomskullarna från mitten och slutet av 1980-talet arbetsför ålder. I det perspektivet är det centralt att ungdomars inträde på arbetsmarknaden inte fortsätter att skjutas högre upp i åldrarna utan tvärtom kan ske tidigare igen.

3. Kom igen Sverige! En politik för arbete och företagande.

3.1 Fler i arbete

Utan arbete inget välstånd

Arbete är grunden för välståndet i varje samhälle. Ju mer arbete som utförs i Sverige och ju effektivare det arbetet kan utföras desto mer resurser skapas för både privat konsumtion och för skattefinansierad välfärd.

I början av 1990-talet var 81 procent av befolkningen i arbetsför ålder sysselsatt och arbetade i genomsnitt mellan 24 och 25 timmar i veckan. Under 2005 arbetade befolkningen i genomsnitt 22,6 timmar i veckan och enligt regeringens egen optimistiska prognos kommer sysselsättningen bara att vara drygt 78 procent 2007.

Det ska löna sig att arbeta

Om fler människor ska vilja arbeta mer måste det löna sig bättre att arbeta. En vanlig svensk familj ska inte vara beroende av bidrag utan kunna leva på den lön man får.

Därför vill Folkpartiet:

- Sänka inkomstskatterna för alla, men mest för låg och medelinkomsttagare, genom ett förvärvsavdrag mot kommunalskatten. Avdraget uppgår som mest till 46 800 kronor om året 2007 och till 53 100 kronor om året 2008. (Gemensamt alliansförslag)
- Sänka den högsta marginalskatten till 50 procent genom att avskaffa den s.k. värnskatten. Folkpartiets mål är att värnskatten tas bort under mandatperioden.
- Flytta upp brytpunkten i skatteskalen så att de flesta inkomsttagare bara betalar kommunalskatt, drygt 30 procent, på sin inkomst.

Reformera arbetsmarknadspolitiken

En hörnsten i den svenska välfärdsmodellen är att bekämpa arbetslösheten med en aktiv arbetsmarknadspolitik. Tanken är att en bra arbetsförmedling, utbildning och praktik snabbt ska hjälpa arbetslösa till ett arbete. Tyvärr var det länge sedan den svenska arbetsmarknadspolitiken fungerade enligt modellens ritningar.

Utvärderingar visar att arbetsmarknadsåtgärderna har blivit allt mindre effektiva på att hjälpa människor vidare till vanliga arbeten. Arbetsförmedlingarna har också blivit sämre på att förmedla arbeten. Enligt en ny rapport från Inspektionen för Arbetslöshetsförsäkringen (IAF) fick bara 1 procent av de arbetslösa som är inskrivna vid arbetsförmedlingen ett arbete genom förmedlingen under en given månad.

I år kommer över 160 000 personer eller 3,5 procent av arbetskraften att vara uppbounden i olika arbetsmarknadsåtgärder. Enligt Folkpartiet visar denna enorma omfattning av arbetsmarknadspolitiken i en högkonjunktur att politiken är misslyckad och att den behöver reformeras i grunden.

Därför vill Folkpartiet tillsammans med övriga partier i Allians för Sverige:

- Reformera AMS i grunden och skapa en ny myndighet med en självständig professionell ledning.
- Öppna för nya aktörer som både kan förmedla arbeten och anordna arbetsmarknadsutbildningar. Det kan handla om privata arbetsförmedlingar, bemanningsföretag men även ideella anordnare.
- Minska omfattningen av arbetsmarknadsåtgärderna och ersätta dem med nystartsjobb. Nystartsjobben är reguljära arbeten hos privata arbetsgivare där arbetsgivaravgiften tagits bort för personer som varit arbetslösa, sjukskrivna eller förtidspensionerade i minst ett år.
- Införa en allmän och obligatorisk arbetslöshetsförsäkring. Ersättningen ska vara 80 procent av förlorad inkomst i början av arbetslösheten med trappas stegvis ned. Försäkringen gäller i 300 ersättningsdagar (450 för personer med barn).

Inför en jobb- och utvecklingsgaranti

Människor som är fullt arbetsföra ska inte hänvisas till ett passivt bidragstagande. Effektiva arbetsmarknadspolitiska åtgärder ska fokusera på att bryta en långvarig arbetslöshet och förhindra permanent utslagning från arbetsmarknaden.

Idag finns det två stora grupper av personer som är arbetsföra men mer eller mindre permanent försörjs utanför arbetsmarknaden. Den första gruppen är *långtidsarbetslösa*

som i dag hänvisas till den mycket dåligt fungerande aktivitetsgarantin. De får idag ersättning med aktivitetsstöd på samma nivå som arbetslöshetsersättningen. Den andra stora gruppen är de *invandrare* som ännu inte lyckats få fotfäste på den svenska arbetsmarknaden. De är i de flesta fall hänvisade till socialbidrag för sin försörjning. Till dem kan läggas en tredje grupp som består av *ungdomar* som varken arbetar eller studerar och som i många fall också tvingas leva på socialbidrag. Till detta kommer stora grupper av långtidssjukskrivna och förtidspensionerade som egentligen skulle kunna arbeta, om de fick stöd i att komma tillbaka.

Folkpartiet vill inte att arbetsföra människor ska tvingas att leva en passiviserande tillvaro på socialbidrag. Därför vill vi införa en *jobb- och utvecklingsgaranti*. Syftet med garantin är att med hjälp av individuellt utformade åtgärder så snabbt som möjligt hjälpa deltagarna vidare till den reguljära arbetsmarknaden.

Tyngdpunkten i jobb- och utvecklingsgarantin är förbereda deltagarna för arbetslivet genom olika jobbsökande aktiviteter. Korta kompletterande utbildningar kan också ingå i garantin liksom praktik och vissa samhällsnyttiga arbetsinsatser. Aktiviteterna i jobb- och utvecklingsgarantin ska ordnas av en mångfald auktoriserade anordnare.

För de personer som uppbär socialbidrag ska respektive kommun ha det yttersta ansvarig för att garantin förverkligas, dock i samverkan med arbetsförmedlingen. För de personer som uppbär aktivitetsersättning ska arbetsförmedlingen ha det yttersta ansvaret för att garantin förverkligas. Garantin ska även kunna erbjudas till långtidssjukskrivna och till förtidspensionärer som behöver hjälp tillbaka till arbetsmarknaden.

För dem som övergår i jobb- och utvecklingsgarantin efter utgången a-kassa ska ersättning motsvarande 65 procent av tidigare inkomst utgå. Arbetslösa med försörjningsansvar har rätt att söka kompletterande försörjningsstöd och deltagare som har annan ersättning till exempel sjukpenning får behålla denna under den period som deltagande i garantin utgör en del i rehabiliteringen.

Alla som deltar i jobb- och utvecklingsgarantin får rätt till en fast ersättning som motsvarar arbetslöshetsförsäkringens grundbelopp, alltså de som idag hänvisas helt till socialbidrag. Den som inte vill delta förlorar dock rätten till ersättning.

Vi bedömer att bör kunna erbjudas till drygt 100 000 personer, både arbetsföra som i dag uppstår socialbidrag och långtidsarbetslösa som i dag befinner sig i aktivitetsgarantin. Vi anslår 1 200 miljoner kronor 2007 och 2008 till jobbgarantin.

3.2 Ge Sveriges unga hopp

Det är svårt att vara ung idag

Globaliseringen innebär att många nya möjligheter öppnas. För unga människor erbjuder världen fantastiska möjligheter till självförverkligande, framgång, nya upplevelser. Men drömmarna om att resa, leva och jobba i andra länder blandas med oro för framtiden. För många ungdomar är inte den egna framtiden en dröm om framgång utan en mardröm om en ständig kamp för att undvika misslyckande. Resultatet blir att fler unga känner oro, stress och otillräcklighet.

De ungas oro är ett problem för varje individ, men det är också ett stort samhällsproblem. Det finns inget större misslyckande än att unga människor förlorar framtidstro. Idag lever allt för många unga människor med en oro för framtiden och allt för många barn och ungdomar far illa. De möter ett samhälle som inte ser dem och som inte ger dem verktyg för att möta framtiden med. Detta är ett av socialdemokratins allvarligaste misslyckande. I dagens Sverige lämnas allt för många unga människor utanför samhället. Siffrorna på misslyckandet är skrämmande och det måste bli en ny regerings främsta uppgift att ge unga människor en väg tillbaka in i samhället och ge dem tillbaka hoppet om en bättre framtid.

Siffrorna som visar på sveket mot de unga

De siffror som visar regeringens misslyckande när det gäller unga människor går inte att förneka.

87 000 unga är arbetslösa enligt den officiella statistiken. I verkligheten är de ännu fler.

21 000 unga är förtidspensionerade.

10 000 unga lämnar grundskolan varje år utan gymnasiebehörighet.

25 000 unga lämnar grundskolan varje år utan fullständiga betyg.

25 000 unga hoppar av gymnasiet varje år.

130 000 elever säger sig ha blivit utsatta för mobbning i skolan.

100 unga om året begår självmord i Sverige. Det är fler än någonsin.

Samtidigt finns det så mycket annat som inte går att klä i siffror. Hur mäter man en ung människas oro för att inte få jobb? Hur mäter man unga tjejer utsatthet och rädsla för att utsättas för våld? Hur mäter man unga killars brist på bra manliga förebilder? Hur mäter man många unga människors känsla av ensamhet? Hur mäter man frånvaron av vuxna?

Ungdomsarbetslösheten – regeringens största misslyckande

Den rekordhöga arbetslösheten bland ungdomar är kanske regeringens största misslyckande under denna mandatperiod. I mars 2006 var 87 000 ungdomar öppet arbetslösa eller uppbundna i arbetsmarknadsåtgärder. Det var 8 000 fler än samma månad ett år tidigare. Under 2005 var den svenska arbetslösheten bland ungdomar den sjätte högsta inom EU och tre gånger så hög som i Danmark.

När konjunkturen blir bättre brukar ungdomarna vara de första som får arbete. Så verkar det inte bli denna gång.

Den svaga arbetsmarknaden de senaste fyra åren har drabbat ungdomarna mycket hårt. I den fördelningspolitiska redogörelse som finns i vårproposition framgår tydligt att hela gruppen ungdomar mellan 18-24 år tappat drygt 5 procent i ekonomisk standard gentemot övriga grupper i samhället sedan 2001. Detta är mer dramatiskt än det låter eftersom standarden fallit betydligt mer för de ungdomar som inte har lyckats få ett arbete.

Den höga ungdomsarbetslösheten är en svår social börda för dem som drabbas. Konsekvenserna för de drabbade kan komma att sträcka sig en bra bit in i framtiden. Studier från bl.a. statens egen myndighet IFAU visar att perioder av arbetslöshet i ungdomen kan innebära väsentligt lägre inkomster även många år efter det att arbetslösheten upphört. I förlängningen kan det betyda lägre pensioner om 45 år till en stor del av dem som är unga i Sverige i dag.

I spåren av den ökande arbetslösheten blir allt fler unga långvarigt beroende av socialbidrag för sin försörjning. År 2004 var över 20 000 ungdomar långvarigt beroende av socialbidrag. Det var en ökning med en femtedel på ett år.²

Den stora och ihärdiga ungdomsarbetslösheten innebär också en stor risk för hela samhället. Om några år står vi inför en generationsväxling på arbetsmarknaden när de stora födelsekullarna från 1940-talet går i pension. Då börjar också en period då den del av befolkningen som befinner sig i arbetsför ålder minskar som andel av hela befolkningen. Allt färre i arbetsför ålder ska försörja allt fler äldre. Då blir det om möjligt ännu viktigare än idag att fler unga snabbare kommer ut på arbetsmarknaden och i arbete.

Ur den synpunkten är det enormt viktigt att de unga som just nu försöker ta sig in på arbetsmarknaden lyckas göra det. Självförtroendet är lägre när man är ung och saknar förankring i arbetslivet.

Ingen svensk ungdomsgeneration har gått så länge i skola och på universitet som den nuvarande. Ändå är det så svårt för ungdomar att etablera sig på arbetsmarknaden. Utbildning utan yrkeserfarenhet är ofta en färskvara. Risken är stor att många av de unga som nu tvingats gå utan arbete under flera år efter att de avslutat gymnasiet eller högskolan hamnar i ett permanent utanförskap där de inte längre har förmåga eller möjlighet att ta ett arbete även om det då skulle råda brist på arbetskraft.

Enligt Folkpartiet krävs det viktiga reformer som ser till att så många ungdomar som möjligt kommer i arbete under den pågående högkonjunkturen och att de stannar där även när arbetsmarknaden vänder nedåt.

Folkpartiet vill därför:

- Skapa nya praktikplatser för högskoleutbildade. Praktiken ska vara i en termin och ska vara ett bidrag motsvarande studiemedlet. Arbetsgivaren behöver inte betala någon ersättning till praktikanten men förväntas erbjuda handledning och inskolning i yrket under praktiktiden. Ansvaret för att förmedla dessa platser ska läggas på Arbetsförmedlingen. Vi använder 100 miljoner kronor av anslaget till

² Anställ Unga SOU 2006:31

arbetsmarknadsåtgärder 2007 för att i ett första steg finansiera 2 000 praktikplatser för högskoleutbildade.

- Införa bättre yrkesutbildningar och lärlingsutbildningar på gymnasiet så att färre hoppar av gymnasiet och fler får en utbildning som leder direkt till ett arbete.
- Bygga ut den kvalificerade yrkesutbildningen (KY) med 3 000 platser 2007. Vi anslår 440 miljoner kronor till detta 2007.
- Att ungdomar ska kunna få nystartsjobb utan arbetsgivaravgift redan efter 6 månaders arbetslöshet. (Gemensamt alliansförslag)
- Att reglerna för tillfälliga anställningar ska bli enklare så att fler får in en fot på arbetsmarknaden. (Gemensamt alliansförslag)

Gör livet lättare för studenter

Studenterna måste också ges bättre ekonomiska villkor. Regeringens höjning av studiemedlen är inte tillräcklig. Vi vill att totalbeloppet höjs med 400 kr per månad och studiemedlen framöver följer kostnadsutvecklingen. Dessutom behövs en rejäl höjning av inkomsttaket i studiestödssystemet och en annan periodisering. Det måste löna sig att arbeta också för studenter. Arbete under studietiden underlättar dessutom den unges etablering på arbetsmarknaden.

Lika chans på bostadsmarknaden

Den generella bostadsbristen som råder på många orter drabbar unga särskilt hårt! Det behöver byggas fler bostäder. Nya bostäder skapar flyttkedjor som frigör bostäder till unga. Ett sätt att snabbt få fram fler billiga boenden är att ge skattefrihet för uthyrning av del av en bostad.

Höj ambitionen mot självmord

Många unga tjejer och killar skadar sig själva. Enligt Socialstyrelsens kartläggning ökar antalet flickor som skär sig själva med rakblad. Ungefär 100 unga människor tar sitt liv varje år.

Folkpartiet vill införa en nollvision för självmord. För att visionen ska kunna bli verklighet behövs ett tydligt förebyggande arbete. Samarbetet mellan föräldrar skolsköterskor och skolkuratorer måste utvecklas och skolhälsovården rustas upp.

Det är oacceptabelt att unga människor som mår dåligt kan få stå i kö upp till ett år innan de får professionell hjälp. Varje vårdcentral bör prioritera en förstärkning av psykolog och kuratorstjänster.

Folkpartiet satsar 250 miljoner mer än regeringen på psykiatri och åtgärder mot självmord.

Hindra unga från att begå brott

År 2004 lagfördes över 24 000 ungdomar i åldern 15–20 år. Det motsvarar drygt 20 procent av alla lagförda personer. Det finns dessutom över 15 000 kända, misstänkta gärningsmän som var under 15 år. De allra flesta av deras brott kommer aldrig att utredas, och de fortsätta på den kriminella vägen.

Barn och ungdomar som lever i utsatta hemförhållanden löper ofta större risk att falla in i brottslighet. Förebyggande åtgärder är nyckeln till ökad trygghet, både för barnen själva och för samhället i stort. Den viktigaste åtgärden är att vuxenvärlden slutar rymma från ansvaret och ingriper i tid när unga människor slår in på en destruktiv bana.

Skydda dem från att drabbas av brott

Det är ofta andra ungdomar som är brottsoffer när ungdomar begår brott. Åtgärder för att skydda unga människor mot brott handlar därför om att stoppa nyrekryteringen, ge tidiga och tydliga insatser för att hindra att man fastnar i en brottslig bana och att stödja brottsoffer.

Ungefär 200 000 svenska barn beräknas leva i familjer där de blir vittne till övergrepp och misshandel av en närstående. Det har visat sig att barn som bevittnat våld i hemmet i många fall får samma symptom som barn som själva blivit fysiskt misshandlade

Flera skolor har inlett verksamhet för att stärka flickors självförtroende och självuppskattning, bland annat med träning i självförsvar. De tjejer som vill delta i denna form av verksamhet måste få göra det.

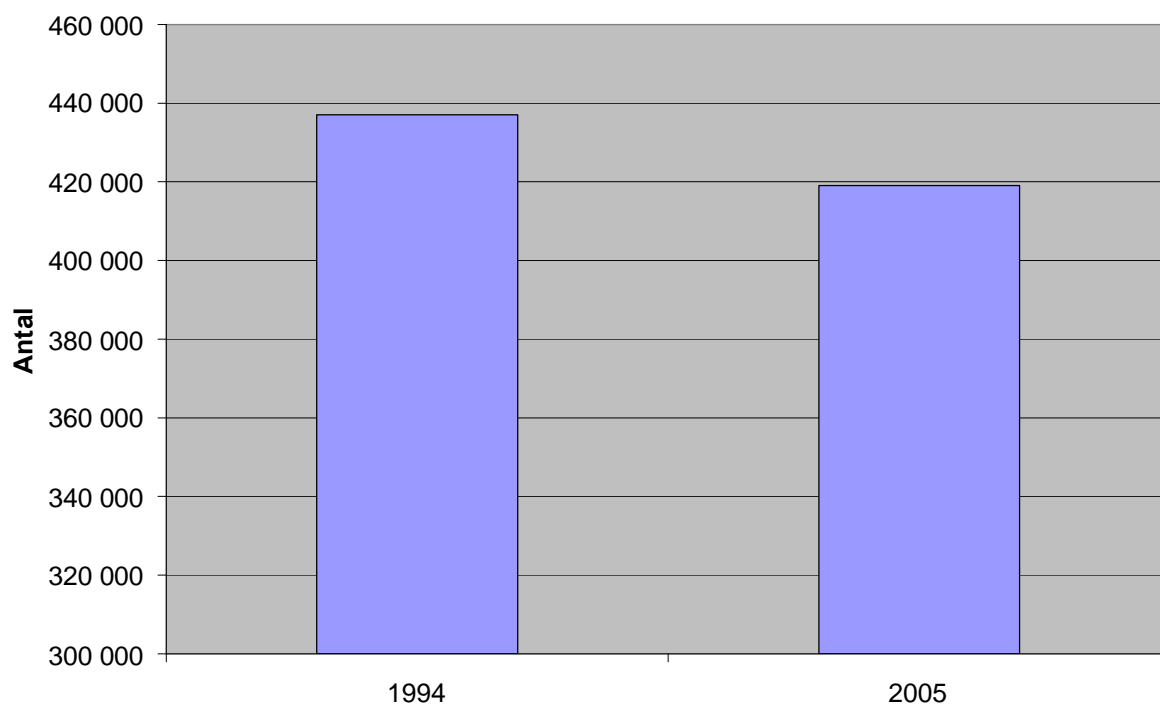
3.3 Nya och växande företag

Sverige måste bli ett företagsamt land igen

I hela västvärlden är trenden entydig. De nya jobben skapas inte i de gamla stora industriföretagen, dessa flyttar istället mer av sin produktion och sina arbetstillfällen till de nya lågkostnadsländerna. Ericsson räknar t.ex. med att expandera de kommande åren men den expansionen kommer närmast uteslutande att ske utanför Sverige.

De nya jobben skapas istället i små och medelstora företag inom tillverkning, men framförallt inom tjänster. Regeringens egen myndighet Nutek har räknat med att det måste startas minst 10 000 fler företag om året för att få en rimlig återväxt av företag och för att kompensera de arbetstillfällen som försvinner från de större industriföretagen.

Sedan mitten av 1990-talet har antalet småföretag vuxit kraftigt i Sverige. Men det mesta av den ökningen beror på företag som startats enbart av skatte- eller redovisningstekniska skäl och inte skapar någon sysselsättning. Antalet aktiva företagare var färre 2005 än det var när socialdemokraterna fick regeringsmakten 1994

Diagram 3: Antalet företagare och medhjälpande familjemedlemmar

Källa: SCB

Sverige har idag det lägsta nyföretagandet Norden och är på väg att få den äldsta företagarkåren i Europa. Var tredje småföretagare kommer att pensioneras inom 10 år och med dem riskerar en stor del av småföretagen också att försvinna.

Detta är en utveckling som måste brytas. Regeringen tror på en selektiv industripolitik som gynnar branscher som kan bli framgångsrika och på statliga projektbidrag till nya företag. Folkpartiet är däremot övertygat om att nya livskraftiga företag som ger varaktiga arbeten inte kan odlas av politiker utan bara växa fram av egen kraft genom en bra politik som hjälper nya företag att bildas och växa inom alla branscher i alla delar av landet.

Gör det lättare att vara företagare

Den offentliga regelbördan kostade 2004 de svenska företagen mellan 60 och 70 miljarder kronor varje år enligt beräkningar från Nutek. Regeringen har varje år sedan 1998 lovat att minska regelbördan. Under samma period har regelbördan vuxit med över en tredjedel.

Folkpartiet lovar tillsammans med övriga partier i Allians för Sverige att minska företagens regelbörda med minst 25 procent under de kommande 4 åren. Prioriterade förenklingar är:

- F-skattsedel till alla som vill.
- Enklare redovisningsregler för små företag.
- Förenkla reglerna för redovisning och inbetalning av moms.
- Förenkla miljöbalken utan att minska miljökraven.

Öppna nya affärsmöjligheter

Drygt 40 procent av alla sysselsatta arbetar inom den privata tjänstesektorn som är den mest expansiva delen av det svenska näringslivet. I förhållande till vår storlek arbetar betydligt fler människor med kunskapsintensiva tjänster i Sverige än i övriga EU. En politik som öppnar fler affärsmöjligheter för expanderande tjänsteföretag skapar också fler arbeten.

Folkpartiet vill:

- Öppna fler möjligheter för tjänstehandel genom att även nu när arbetat med tjänstedirektivet avslutas fortsätta arbetet för en friare tjänstehandel inom EU.
- Öppna den offentliga tjänstesektorn för konkurrens och släpp in mer nyföretagande inom vård- och omsorgstjänster. (Gemensamt alliansförslag)
- Öppna en marknad för vita hushållstjänster genom en skattereduktion. (Gemensamt alliansförslag)
- Slopa arbetsgivaravgifterna inom hushållsnära branscher

Mer riskkapital till nya och växande företag

Mindre företag finansierar nästan uteslutande sina investeringar med hjälp av eget kapital eller kapital de lånar från banker. Statliga ALMI står för mindre än 0,5 procent av utlåningen till näringslivet. Det bästa sättet att få kapital till nya och växande företag är att göra det lättare för privatpersoner och företagare att spara ihop investeringskapital och att underlätta bankers utlåning till mindre företag.

Folkpartiet vill därför:

- Mildra dubbelbeskattningen av aktier.
- Återställa bankernas förmånsrätt vid företagsinteckningar så att fler banker vågar öka sin utlåning till mindre företag. (Gemensamt alliansförslag)
- Sänka förmögenhetsskatten 2007 och avskaffa den under nästa mandatperiod. (Gemensamt alliansförslag)
- Uppskjuten skatt för den småföretagare som säljer sitt företag och återinvesterar vinsten i ett nytt företag. (Gemensamt alliansförslag)

Gör det lönsammare att vara företagare

Att vara företagare är betydligt mer riskfyllt än att vara anställd. För att fler ska vilja bli företagare och klara av att bära förlusterna när det går dåligt måste de få möjlighet att behålla mer av vinsten när det går bra. Därför kan inte reglerna för inkomstskatter och sociala avgifter vara likadana för egna företagare som för anställda.

Folkpartiet vill därför:

- Sänka skatten för s.k. fåmansbolag, företag där ägaren själv arbetar. Ägarna betalar idag i princip samma skatt som om de vore anställda, vilket inte är rimligt. (Gemensamt alliansförslag)
- Låta egenföretagare friare välja vilket skydd de vill ha i sjukförsäkringen och arbetslöshetsförsäkringen och därmed betala lägre socialavgifter på sin egen lön.

Låt företagare anställa

Nya och växande företag kan skapa ännu fler jobb om det blir lättare att anställa. Därför vill Folkpartiet:

- Slopa arbetsgivaravgifterna (med undantag för pensionsavgiften) för ett antal servicetjänster som vänder sig till hushåll. (Gemensamt alliansförslag)
- Minska risken med att nyanställa genom att ta bort arbetsgivarnas medfinansiering av sjukförsäkringen efter 14 dagar. (Gemensamt alliansförslag)

- Förenkla arbetsrätten genom att förlänga provanställningstiden från 6 till 12 månader. Det ska vara möjligt att vara tillfälligt anställd hos samma arbetsgivare i 2 år, men redan efter 1 år ska man ha företräde till en fast anställning.
(Gemensamt alliansförslag)

4. Andra centrala områden för reformer

4.1 Inledning

Med en reformerad politik för arbete och företagande kan vi skapa en så bra långsiktig ekonomisk utveckling att det svenska näringslivet och det svenska offentliga välfärds-systemet klarar av de stora utmaningar som väntar.

Men detta reformarbete inbegriper även andra viktiga områden. Inom bl.a. utbildningen, inom rättssystemet finns stora problem i dag. Men i problemen ryms lösningarna. Om utvecklingen vänds åt rätt håll inom dessa områden under närmaste åren bidrar även detta till en stabil ekonomisk tillväxt och för en god samhällsutveckling under decennier framöver.

4.2 Utbildning och forskning

Utbildning nyckel till framtidens välstånd

En sak är alla ekonomer och framtidsbedömare ense om: Kunskap och utbildning är en enormt viktig faktor – kanske den viktigaste – för ett lands utveckling.

Sverige har en förhållandevis välutbildad befolkning och aldrig har en svensk ungdomsgeneration gått så många år i skola som dagens unga. Men det går inte att leva på gamla meriter. Utbildningsnivån höjs i hela världen. I nya konkurrentländer utbildas t.ex. både yrkesarbetare och ingenjörer som – åtminstone tillsvidare – är beredda att arbeta till löner som ligger långt under de svenska.

Om Sverige ska kunna hävda sig i den globala konkurrensen om produktion och arbetstillfällen framöver så måste den svenska skolan, den högre utbildningen och forskningen bli bättre än den är idag. Tyvärr går utvecklingen snarare åt fel håll. Svenska elevers kunskaper i grundskolans kärnämnen har blivit sämre jämfört med andra länder. Tabell 4 visar att svenska grundskoleelevers färdigheter är högst medelmåttiga i en internationell jämförelse.

Avhoppen från gymnasiet har blivit fler. Kvaliteten i högskolan faller. Denna utveckling måste vändas så snabbt som möjligt.

Tabell 4: Skolresultat i Sverige och internationellt

Placering	Land	Snittpoäng
Problemlösning		
1	Korea	550
2	Finland	548
3	Hongkong	548
...		
17	Sverige	509
Matematik		
1	Hongkong	550
2	Finland	544
3	Korea	542
...		
17	Sverige	509
Läsförståelse		
1	Finland	543
2	Korea	534
3	Kanada	528
...		
8	Sverige	514
Naturvetenskap		
1	Finland	548
2	Japan	548
3	Hongkong	539
...		
15	Sverige	506

Källa: OECD

Regeringen tar lätt på problemen

Vårpropositionen visar tyvärr än en gång att regeringen inte ser, eller vill erkänna, hur djupa problemen har blivit i skolan och den högre utbildningen.

Regeringen försöker lösa de djupgående problemen i skolan genom kortsiktiga projekt på olika orter. Det gäller inte minst deras förslag om att 100 skolor ska få 1 000 s.k. resurspersoner”. Det som verkligen behövs är förstås behöriga lärare – och det på alla skolor.

På samma sätt ska problemen med gymnasiets yrkesutbildning lösas genom att 20 kommuner ska få stöd till lärlingsutbildning. Men det är inte fråga om en lärlingsutbildning i ordets rätta bemärkelse. Regeringen står fast vid att alla elever i gymnasiet måste läsa till högskolan.

- Folkpartiet vill ha en lärlingsutbildning – i landets alla kommuner – som tar yrkeskunskaperna på allvar och inte tvingar lärlingarna att läsa till högskolebehörighet samtidigt.

Stora brister i grundskola och gymnasiet

Både grundskolan och gymnasiet har stora brister idag. Svenska grundskoleelevers kunskaper i naturvetarämnena och matematik har gått ned i internationella jämförelser. Var tionde elev som går ut grundskolan saknar godkända betyg i svenska, engelska eller matematik. Var tredje elev som börjar gymnasiet hoppar av eller misslyckas med att nå högskolebehörighet.

Det bästa sättet att ge en människa en bra utbildning är att se till att det blir rätt från början. Det barn som lämnar låg- och mellanstadiet utan att kunna läsa och skriva ordentligt riskerar att halka efter i alla andra ämnen också.

- Folkpartiet vill införa en läsa-skriva-räkna-garanti som ska ge elever med svårigheter i svenska och matematik rätt till extra undervisning. För att uppfylla denna garanti anslår vi 600 miljoner kronor 2007 och 1 miljard kronor 2008 för extra fortbildning till lärare. Vi vill också införa nationella kunskapskontroller i årskurs tre för att se till att ingen har halkat efter i dessa viktiga färdigheter.

Gymnasiereformen som gjorde alla linjer treåriga och likriktade har misslyckats.

- Folkpartiet vill ha en ny gymnasieskola som låter eleverna välja mellan en teoretisk högskoleförberedande gymnasieutbildning eller en yrkesutbildning. Gymnasieskolans individuella program måste skrotas och resurserna istället flyttas till grundskolan.

Satsa på högre utbildning

Regeringen har satt som mål att hälften av en årskull ska börja högskoleutbildning före 25 års ålder. Det har inneburit att antalet elever vid högskolan har fördubblats – men inte resurserna. Undervisningsgrupperna har blivit större och antalet undervisningstimmar har minskat. Lärarna hinner varken med sina studenter eller sin forskning och universiteten har alltmer förvandlats till undervisningsfabriker.

- Folkpartiet vill tillsvidare stoppa utbyggnaden av högskolorna och istället höja kvaliteten på undervisningen genom fler undervisningstimmar och färre studenter per lärare. Vi anslår 1 miljard till förbättrad kvalitet.

Tiden för inträde på arbetsmarknaden går upp i åldrarna. Idag ligger genomsnittsåldern för inträde på arbetsmarknaden på 28 år. Det finns därför skäl att skynda på studierna.

- Folkpartiet vill öppna för högskolorna att införa ett tre-terminssystem på högskolan och en bonus i form av nedskrivna studielån för den som snabbare tar sin examen från högskolan.

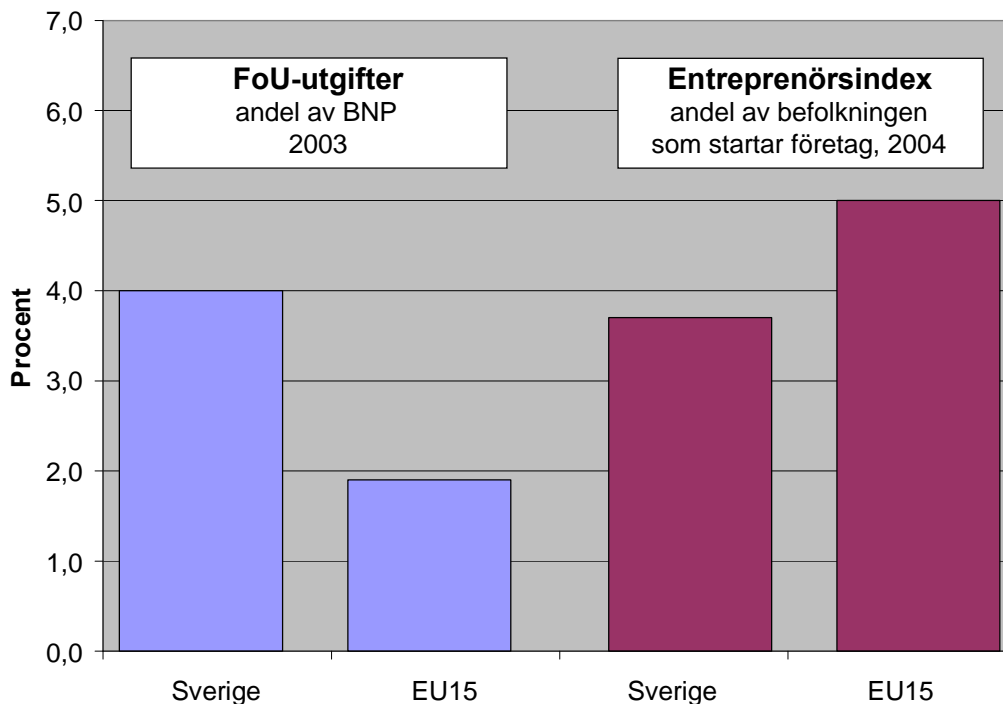
Satsa på forskning

De statliga resurserna till universitetens forskning och forskarutbildning har också urholkats under lång tid. Universitet och högskolor har idag bara finansiering till hälften av sina doktorander.

Drygt 4 procent av den svenska BNP:n används till forskning eller utveckling. Det är näst mest bland industriländerna, efter Israel. Men mer än $\frac{3}{4}$ av detta satsas av svenska industriföretag, i första hand AstraZeneca och Ericsson. Statens anslag till forskning är inte särskilt imponerande i en internationell jämförelse. Utgifterna för FoU i Sverige ligger till mer än 75 procent på industrin och knappt 25 procent på staten. Inom övriga EU-länder står staten för mellan 40 och 50 procent av FoU-utgifterna. EU:s

gemensamma mål att de statliga forskningsinsatserna ska utgöra 1 procent av BNP är avlägset för Sverige.

Diagram 4: FoU-utgifter och entreprenörskap

Källa: ESBRI

Folkpartiet är övertygat om att den skeva fördelningen av den svenska FoU:n delvis förklarar varför Sverige trots höga FoU-utgifter och många patentansökningar ligger i botten i internationella jämförelser över nystartade företag.

Industrins egen forskning är bra och nödvändig för att utveckla produkter och metoder inom befintliga branscher. Men det är mer förutsättningslös och friare forskning som skapar nya branscher som genererar nya företag och nya arbeten på längre sikt.

- Folkpartiet vill öka resurserna till den forskning som sker på våra lärosäten med 2 miljarder kr under de närmaste fem åren. (Gemensamt alliansförslag)
- Anslagen ska fördelas direkt till lärosätena genom de s.k. fakultetsanslagen. Vi vill också satsa 200 miljoner kronor år 2007 som ett första steg för att lyfta ett av våra universitet till absolut internationell toppklass – ett Nobeluniversitet.

Det stora svenska industriföretagen satsar som sagt mycket på forskning och utveckling. Det gör däremot inte de svenska småföretagen.

- För att stimulera fler mindre företag att använda forskning och utveckling i sin verksamhet vill Folkpartiet införa en skatterabatt för mindre företags FoU-utgifter. Vi anslår 200 miljoner kronor år 2007 till en sådan rabatt.

4.3 Integration en nyckel till tillväxt

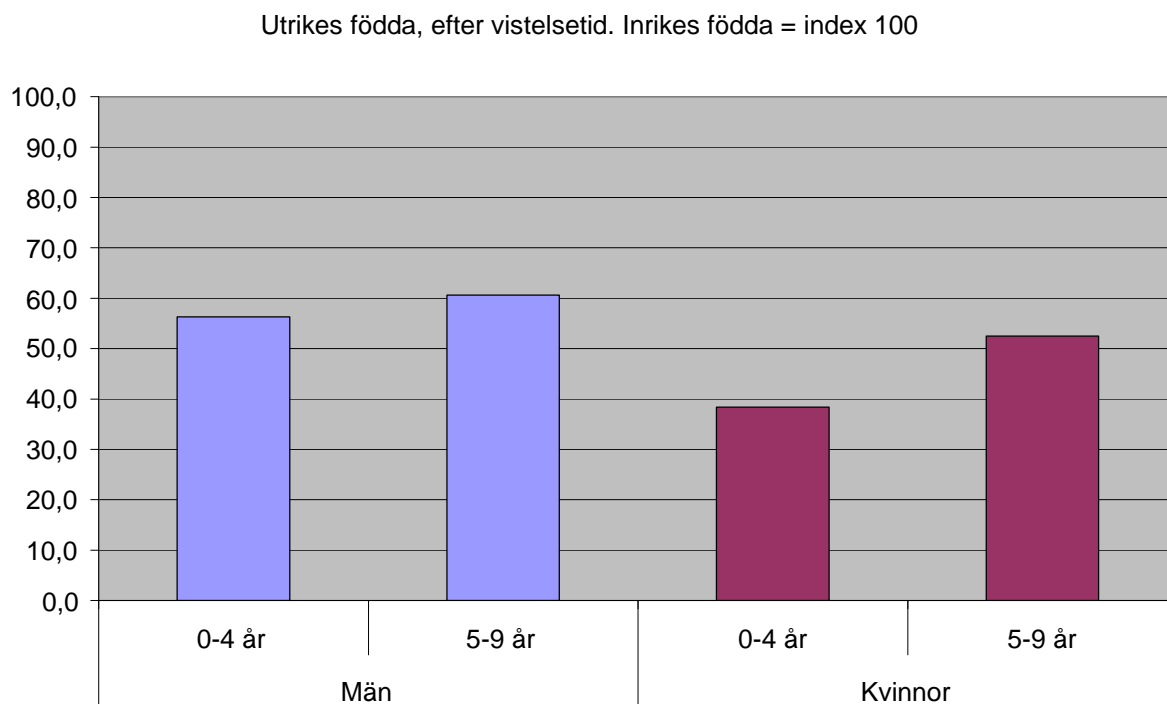
Integration ger tillväxt

Över en miljon människor i Sverige är födda utomlands eller har föräldrar som är det. Många av dem har rotat sig väl i Sverige och arbetar och lever på i stort sett samma nivå som resten av befolkningen. Men en alltför stor del av invandrarna gör det tyvärr inte.

Jämfört med många andra industriländer har inte Sverige varit särskilt framgångsrikt på att få den invandrade befolkningen i arbete. Det beror delvis på att det skapats för få nya arbeten vilket lett till en utslagning av invandrare på arbetsmarknaden, delvis på den diskriminering som förekommer på arbetsmarknaden idag.

Även bland de utrikes födda som varit i Sverige i mer än 5 år är sysselsättningen bland männen bara 60 procent av sysselsättningen bland svenskfödda män. Bland kvinnorna är skillnaden ännu större.

Diagram 5: Sysselsättningen bland utrikes födda jämfört med övriga svenskar, 2004

Källa: Integrationsverket

Om Sverige ska hävda sig i den ökande globala konkurrensen måste vi använda alla våra resurser bättre. Att många människor i arbetsför ålder är utan arbete är ett stort samhällsekonomiskt slöseri som vi inte har råd med. Allra minst när den arbetsföra befolkningen minskar de kommande decennierna och allt färre ska försörja allt fler.

Folkpartiet är övertygat om att en politik för att få fler människor i arbete är lösningen på utanförskapets problem. Ett arbetsammare och företagsammare Sverige blir också ett mer integrerat Sverige.

Sverige – ett delat land

Aldrig i modern tid, vid ett jämförbart konjunkturläge, har så många människor i Sverige stått utan arbete och levt i maktlöshet. Aldrig har så många och så stora bostadsområden fastnat i en spiral av arbetslöshet, otrygghet, vanmakt och nyfattigdom som idag.

Folkpartiets rapport Utanförskapets karta från 2006 visar att antalet utanförskapsområden (dvs. områden som präglas av mycket låg sysselsättning, undermåliga

skolresultat och lågt valdeltagande) ökar för tredje året i rad och nu uppgår till 157 stycken. Antalet människor som bor i utanförskapområdena har på två år ökat med 25 procent, från 402 000 till 503 000 människor.

Regeringen ger dålig medicin i större dos

I vårpropositionen meddelade regeringen att den vill anslå cirka 1 miljard kronor sammanlagt under 2007 och 2008 för insatser för ökat integration. I första hand går till pengarna till fler arbetsmarknadsåtgärder för invandrare och till vissa insatser inom utbildningsområdet bl.a. 1 000 resurspersonerna till 100 skolor.

Fler AMS-åtgärder kommer inte att skapa fler jobb för invandrare och skolorna behöver fler behöriga lärare om undervisningen ska bli bättre.

I övrigt ordinerar bara regeringen en större dos av en medicin som inte verkar.

Många av regeringens nya satsningar känns igen sedan tidigare och vi vet tyvärr att dessa förslag inte fungerar. Problemen inom svenskundervisningen för nyanlända invandrare (SFI), löses inte med 10 miljoner kronor extra nästa år. Problemen med SFI är så djupa att de kräver en genomgripande förändring av hur undervisningen organiseras. Regeringen vill anslå 30 miljoner kr till utvidgat storstadsarbete trots att utvärderingar av regeringens storstadssatsning inte visar att det är väl använda pengar i längden. 30 miljoner till 20 kommuner kommer dessutom knappast att räcka längre än till framtagande och hantering av projektansökningar.

Så blir Sverige helt igen

Det behövs en radikal förändring, ett perspektivskifte som bryter med den segregande integrationspolitiken som hittills förts och öppnar vägen för en politik baserad på egenmakt istället för omhändertagande och arbete istället för bidrag. Kampen mot utanförskapet kan inte vinnas genom isolerade åtgärder. Det fordras en rad samlade insatser och förändringar på många olika områden för att besegra utanförskapet.

- Folkpartiet vill införa en jobb- och utvecklingsgaranti bestående av samhällsnyttigt arbete kombinerat med språkinläring och andra utvecklande

aktiviteter för alla nyinflyttade, och så småningom för alla arbetsföra personer som söker försörjningsstöd. (Jobbgarantin beskrivs närmare i kapitel 3)

- Folkpartiet vill ha en läsa-skriva-räkna-garanti för alla lågstadiebarn.
- Folkpartiet vill tredubbla antalet närpolis i utanförskapsområden. På kort sikt får det ske genom omfördelning av befintliga resurser.
- Folkpartiet vill att diskrimineringslagstiftningen ska samlas och skärpas, I stället för dagens olika ombudsmän ska ett ämbete inrättas, med tillräckliga resurser för att leda kampen mot diskrimineringen. Påföljderna vara mycket kännbara för den som har gjort sig skyldig till diskriminering.

Satsningar till följd av den tillfälliga asyllagen

Regeringen har anslagit pengar till de kommuner som tar emot flyktingar som beviljats uppehållstillstånd till följd av den tillfälliga asyllagen. Enligt Migrationsverket kommer 31 000 ärenden att prövas enligt den tillfälliga asyllagen, hittills har 12 000 beviljats uppehållstillstånd. Många människor står redan i kö för att placeras i en kommun. Dessa människor måste ges möjlighet att komma in på arbetsmarknaden omgående och inte hänvisas till passivt bidragstagande.

- Folkpartiet vill därför ge ett stimulansbidrag på 370 miljoner kronor år 2007 och 325 miljoner kronor år 2008 till kommunerna samtidigt som vi villkorar ersättningen enligt följande: Bidraget ska oavkortat gå till att ordna jobb- och utvecklingsgaranti för vuxna och till en satsning på svenska språket för barnen. Bidraget ska under andra och tredje året betalas i relation till antalet flyktingar som deltar i jobb- och utvecklingsgarantin och de barn som får extra resurser för att lära sig svenska.

4.4 Ekonomisk utveckling kräver energi

Utan energi inget välstånd

God tillgång på energi är en förutsättning för välstånd. Elektricitet är mycket viktig bl.a. för industrin, handeln, jordbruket, servicenäringarna och hushållen, d.v.s. för hela vårt samhälle.

Sveriges ekonomiska utveckling under 1900-talet har varit starkt beroende av en riklig tillgång på elektricitet till konkurrenskraftiga priser. Den elintensiva svenska

basindustrin står för över en fjärdedel av den svenska exporten och sysselsätter omkring 400 000 personer.

Svensk industri har fått sina elbehov täckta och svenska hushåll har sluppit höga energikostnader tack vare god tillgång till låga priser och bra balans mellan olika energislag. Detta gynnsamma utgångsläge har dock förvaltats dåligt.

Folkpartiet anser att de energipolitiska riktlinjer som antogs i riksdagen 1997 och som fullföljdes genom den energipolitiska proposition som behandlades i riksdagen våren 2002, är förödande för välståndet och vår konkurrensförmåga. Dessutom skadar den allvarligt Sverige som miljönation.

Hotet från klimatförändringarna

Allt fler vetenskapliga data tyder på en förestående klimatförändring. Dess orsaker är inte fullt kända, men att människans utsläpp av koldioxid är en starkt bidragande orsak råder det inte längre något tvivel om.

Tack vare den tidigare energipolitiken har Sverige haft relativt sett låga utsläpp av koldioxid. Trafiken är den främsta utsläppskällan. Det har därför varit en stor besvikelse att den socialdemokratiska regeringen har gjort så lite för att föra en ansvarsfull utsläppspolitik och att det under några år till och med var aktuellt att begära större kvoter för svenskt vidkommande.

När samhällsbyggnadsminister Mona Sahlin annonserat att ”vi ska bryta Sveriges oljeberoende” är det en välkommen deklARATION, men får inte som tidigare utspel förfalla till tomma löften från regeringen. Den energipolitik som regeringen bedriver för närvarande inger tyvärr inget större förtroende.

Mer kärnkraft är bra för miljön

Energi- och miljöpolitiken kräver en förmåga att prioritera. Den förtida avvecklingen av kärnkraften tillsammans med en kraftigt ökad mängd skatter och regleringar på energiområdet har stått för den största ökningen av energipriserna de senaste åren.

Risken är stor för att vårt beroende av fossilbaserad energi ökar. Regeringen har umgåtts med planer på att inrätta ledningar för fossilgas under en längre tid.

Länge rådde det en bred samsyn om att inte bygga ut de oreglerade vattendragen i Sverige, men nyligen bröts den samsynen när planerna på att bygga ut Vojmån avslöjades.

Det enda sättet att förena en ansvarsfull miljöpolitik med en socialt och ekonomiskt hållbar energipolitik är att behålla, och på sikt utveckla, den svenska kärnkraften.

Bättre konkurrens och färre regleringar ger lägre elpriser

Elmarknadens avreglering får i regeringens propaganda ofta klä skott för de stigande elpriserna för såväl konsumenter som industri.

I själva verket steg elpriserna redan före avregleringens genomförande. Den största delen av prisökningen beror dessutom på tre faktorer: högre skatter på el och ökad reglering produktionen av el samt minskad konkurrens på elmarknaden.

Försäljningen av el är avreglerad i Sverige men produktionen av el i Sverige är fortfarande sönderreglerad på grund av regeringens och stödpartiernas politiska önskemål om att styra produktionen. Detta leder till att de olika styrmedel, begränsningar och certifikat som elproduktionsmarknaden begåvats med under senare år också är motsägelsefull och får som resultat att *all el* blir dyrare.

För att motverka de senaste årens höjda skatter dels på elenergi och dels specifikt på kärnkraftsproducerad el, som inte motsvaras av några miljöpolitiska hänsyn, vill folkpartiet sänka kärnkraftsskatten med 1 miljard och elskatten med 300 miljoner. Folkpartiet vill därutöver sänka industrins och hushållens kostnader för el med följande förslag:

- Separera handel med el från produktionen av el. Avreglera även produktionsledet, inom ramen för tydliga miljö- och säkerhetsbestämmelser.
- Bryt ut elnätverksamheten från Vattenfall och skapa ett "Banverk för el" som sköter energiinfrastrukturen i Sverige.

- Avskaffa elcertifikaten som belägger politiskt oönskad energiproduktion med straffavgifter
- Kräv begripliga och jämförbara elräkningar
- Förstärk konkurrensbevakningen av både elförsäljning och produktion av el. Renodla ägandet av kraftanläggningar.

Om dessa åtgärder genomförs, bedömer folkpartiet att elpriserna för hushåll skulle kunna tvingas ned med omkring 5–10 öre/kWh. Enbart elcertifikaten som infördes maj 2003 har hittills ökat priserna med cirka 3 öre per kWh.

4.5 Jämställdhet ger tillväxt

Jämställdhet lönar sig

För att Sverige ska kunna uppnå en god tillväxt måste vi ta tillvara hela befolkningens resurser och förmågor fullt ut – inte bara den manliga halvans.

Under årtionden har Sverige framhållits som det jämställda landet, så till den grad att inte bara omgivningen, utan även vi själva uppfattat det som en sanning. Ändå är det fortfarande långt kvar tills Sverige blir ett land där män och kvinnor har samma möjligheter på livets alla områden.

Om vi ska hävda oss i den globala konkurrensen måste vi ta tillvara hela vår befolknings kapacitet. Därför är jämställdheten ett av Folkpartiets prioriterade politiska områden. Jämställdhet är inte något ett samhälle unnar sig när det har råd. Det är något ett modernt samhälle inte har råd att avstå från.

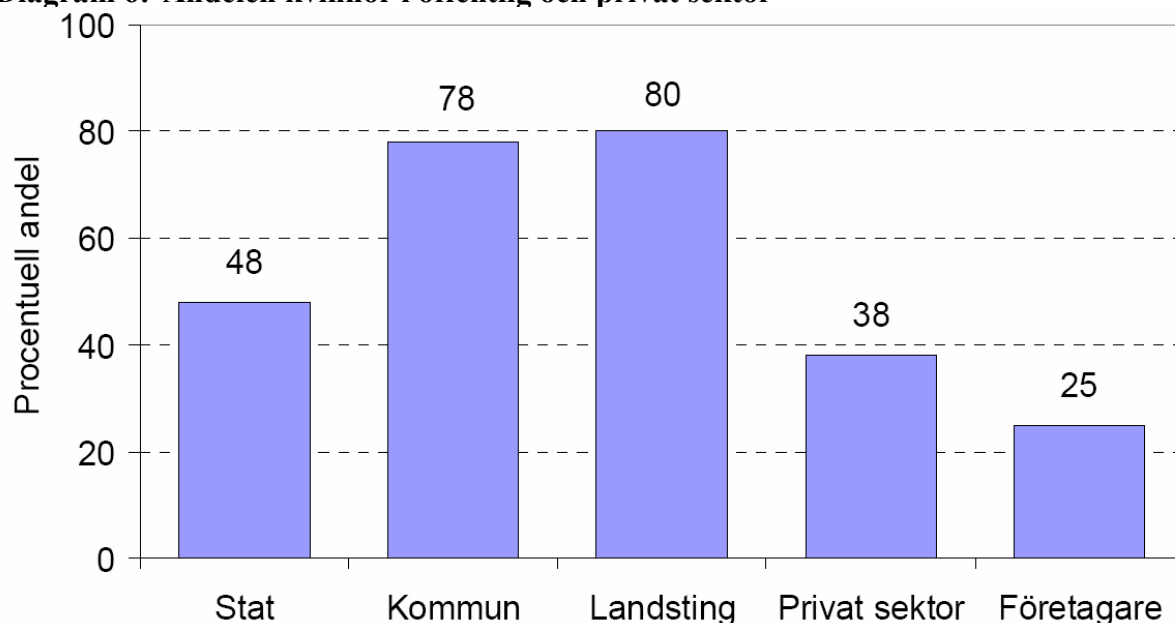
Regeringens lösning – en ny myndighet

Regeringens lista i vårpropositionen över åtgärder för att stärka jämställdheten är väldigt kort. Regeringen vill skapa en ny myndighet under 2007 som ska bedriva en ”effektiv jämställdhetspolitik”. En nationell handlingsplan för jämställda löner ska komma senare i vår. Men en av orsakerna till de lägre kvinnolönerna, de offentliga monopolen inom vård- och omsorgsyrkena, vill regeringen begrava i ännu en utredning.

Jämställdhet i arbetslivet

Sverige har den största andelen kvinnor på arbetsmarknaden bland alla industriländer. Men samtidigt har Sverige en av världens mest könssegregerade arbetsmarknader där över 80 procent av de anställda inom kommun och landsting är kvinnor. Män och kvinnors olika yrkesval förklarar en stor del av löneskillnaderna mellan män och kvinnor. Bransch-, yrkes- och befattningssegregationen utgör den huvudsakliga förklaringen till de orättvisa löneskillnaderna, den rena diskrimineringen en mindre del. Ändå fokuserar regeringen och stödpartierna enbart på diskrimineringen. Diskriminering ska med kraft bekämpas, men rättvisa löner kräver ett bredare grepp.

Diagram 6: Andelen kvinnor i offentlig och privat sektor

Källa: Svenskt Näringsliv

Men tills detta sker är det viktigt att kvinnors löner kan öka även i de yrken de befinner sig idag. Folkpartiet är övertygat om att fler företag och fler arbetsgivare inom traditionella kvinnoyrken som vård, omsorg och utbildning kommer att höja kvinnors löner och förbättra deras arbetsvillkor avsevärt.

Den skeva arbetsfördelningen i hemmet är också en av huvudförklaringarna till att kvinnor oftare får stå tillbaka i yrkeslivet. Många kvinnors dubbla arbetsbörda förklarar också varför svenska kvinnor står för över 60 procent av sjukskrivningarna.

- Folkpartiet vill göra det möjligt för stressade människor med vanliga löner att köpa skattereducerade hushållsnära tjänster. (Gemensamt alliansförslag.)

Så länge kvinnor tar ut den större delen av föräldraförsäkringen så befästs de traditionella könsrollerna som i sin tur påverkar karriärutveckling och löneskillnaderna.

- Folkpartiet vill uppmuntra fäder att ta ut fler dagar i föräldraförsäkringen genom en jämställdhetsbonus. Det innebär att varje månad som tas ut i föräldraledighet, och som motsvaras av en månad den andra föräldern tar ut, ger 90 procent i ersättning istället för 80 procent. Detta beräknas kosta nästan 1 miljard kronor 2007.
- Könsdiskriminering i arbetslivet måste också bekämpas hårdare än idag. Respekten för jämställdhetslagstiftningen är än idag alldeles för låg. Det är inte acceptabelt att lagstiftningen i princip nonchaleras av en stor del av arbetsgivarna. Arbetsgivare som bryter mot lagen måste få kännbara straff.

Uppmuntra kvinnors företagande

Det är färre kvinnor än män som driver företag i Sverige. Uppskattningsvis är det endast vart fjärde svenskt företag som idag drivs av en kvinna, enligt Svensk Näringsliv. En av förklaringarna till detta är att kvinnor är verksamma inom yrken som idag domineras av offentliga monopol. Folkpartiet vill öppna dörrarna för mer nyföretagande inom den offentliga tjänstesektorn och ta bort stopplagen mot vinstdrivande akutsjukhus.

Det bör startas minst 50 000 nya företag i Sverige de närmaste 4 åren för att ersätta de arbetstillfällena som hotar att försvinna i de större industriföretagen. En bra målsättning vore att hälften av de nystartade företagen drivs av kvinnor. Ökat kvinnligt företagande gynnar jämställdheten, den svenska ekonomin och stärker vårt lands konkurrenskraft.

4.6 Så får vi råd med välfärden

Den demografiska utmaningen

Ingenstans syns den demografiska utmaning som väntar Sverige så tydligt som när det gäller finansieringen av den offentliga välfärden. Under de närmaste 25 åren kommer andelen i arbetsför ålder att minska från 59 procent av befolkningen till 54 procent. Det innebär drastiskt uttryckt att en halv miljon fler äldre och yngre ska försörjas av en halv miljon färre i arbetsför ålder.

Folkpartiet slår vakt om heltäckande socialförsäkringar som ger bra inkomstbortfall vid sjukdom och skador. Plånboken ska inte heller styra vem som ska få vård. Vård och omsorg ska istället vara solidariskt finansierad och ges efter behov. Att klara av detta under de kommande 25 åren utan höjda skatter blir en tung utmaning. Men den är fullt möjlig att klara av om den börjar axlas redan nu.

Kostnaderna inom sjukförsäkring och förtidspensioner måste minska genom att många människor i arbetsför ålder som idag försörjs av dessa ersättningar istället kommer i arbete och bidrar till välfärden. Bättre resurser till rehabilitering och förebyggande insatser, t.ex. genom en bättre samordning av anslagen till sjukpenning och sjukvård, kan minska kostnaderna för ohälsan dramatiskt. Produktionen av vård och omsorgstjänster måste öppnas mer för konkurrens så att vård och omsorg kan bli bättre utan att kostnaderna ökar.

Regeringen gör för lite mot ohälsan

Kostnaderna för sjukförsäkringen sjunker nu en aning, tack vare ett antal insatser som Försäkringskassan har gjort på eget initiativ. Men mycket mer skulle kunna göras. Framstegen visar att folkpartiets politik fungerar. Det går att minska sjukfrånvaron genom att motarbeta fusk och felutnyttjande.

Regeringen borde lära av detta och föreslå åtgärder i den riktningen. Men under hela den enorma ökning av sjukfrånvaron som skett sedan 1997 har regeringen bara lagt fram ett enda lagförslag för att vända trenden – arbetsgivarnas medfinansiering. Effekten av den lagen har blivit att en stor andel av småföretagarna avstår från att nyanställa, och att personer som tidigare har haft hög frånvaro får svårt att hitta en anställning.

Regeringen föreslår en rad satsningar för att förbättra kvaliteten på vård och omsorg om äldre. Riksrevisionen har kritiserat regeringens tidigare satsningar på ökad tillgänglighet i vården och ökad personaltäthet i förskolan. Det finns en stor risk att även de nya pengarna betalas ut utan att någon effekt kan påvisas i efterhand. Resurserna borde i

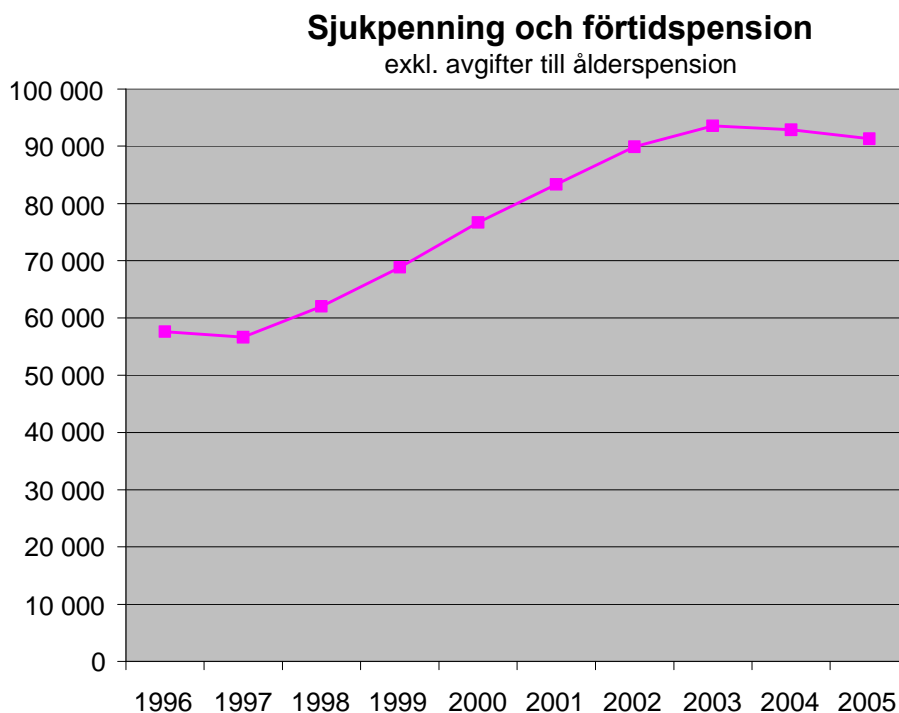
stället användas till att stödja kommuner som inför en omvårdnadsgaranti, som ger medborgarna rätt att kräva en god kvalitet.

Minska ohälsan

Socialförsäkringar är en hörnsten i vårt samhällsbygge. De är en garant för trygghet för oss alla om något inträffar. Blir vi sjuka eller arbetslösa så finns det en försäkring som gör att vi slipper flytta från hus och hem. Den som blir långvarigt sjuk ska inte dessutom behöva dras med oro för att inte kunna betala sina räkningar.

Sjukförsäkringen har varit en av de mest avgörande frågorna för den svenska statsbudgeten de senaste tio åren. Den kostnadsexplosion som skedde i försäkringen mellan 1997 och 2005 fick fortgå utan några åtgärder från regeringen. Avsaknaden av rehabilitering och kontroll har lett till att flera hundratusen människor i onödan har ställts utanför arbetsmarknaden, ett utanförskap som i efterhand är mycket svårt att häva.

Diagram 7: Statens utgifter för ohälsan, miljoner kronor

Miljoner kronor i 2005 års priser

Källa: Försäkringskassan

Utvecklingen i sjukförsäkringen går i rätt riktning, men vi ser fortfarande exempel på missbruk. Det finns stora skillnader i hur sjukskrivning och förtidspensionering används i olika delar av landet. Allt talar för att sjukförsäkringen används när problemet egentligen är arbetslöshet. Det finns även stora brister i rehabiliteringen. En sjukskrivning kan pågå i månader, till och med år, utan att några rehabiliteringsinsatser sätts in. Vi ser också exempel på rent fusk som inte motarbetas så kraftfullt som det borde: det senaste exemplet var brevbärare som använde sjukskrivning som protest på arbetsplatsen.

Folkpartiet har föreslagit en lång rad åtgärder för att minska fusk och överutnyttjande av sjukförsäkringen.

- Försäkringsläkare ska bedöma arbetsförmågan vid sjukskrivningar som är längre än fyra veckor.
- Nationella riktlinjer för sjukskrivning.
- Utbildning i försäkringsmedicin för läkarna.
- Över en miljard kronor satsas på rehabilitering.
- Kortare köer genom vård- och rehabiliteringsgaranti.
- Samordning mellan vård och sjukförsäkring.
- Samordnad kampanj under ledning av anti-välfärdsfusk-minister.

Utveckla vården och omsorgen

Välfärden utvecklas bäst om vi tar tillvara den kreativitet som finns runt om i landet. Folkpartiet vill stötta offentliganställda som vill bli sina egna chefer. Vi vill öppna för kooperativ, ideella föreningar och företagare att driva offentligt finansierade kliniker, hemtjänstföretag, äldreboenden och så vidare. Alla som kan lova en god kvalitet är välkomna, och medborgarna ska ha makten att välja den som gör det bäst.

- Folkpartiet vill att alla ska få rätt att välja sin egen doktor med en husläkarlag. En husläkarreform betyder allra mest för dem som har störst behov av vård; ”multisjuka” äldre och andra särskilt utsatta patientgrupper.

Särskilt stora problem återfinns i psykiatrin och äldrevården. Här handlar det inte bara om en felaktig organisation utan också om bristande resurser.

- Folkpartiet vill satsa 5 miljarder kronor på psykiatrin de närmsta tio åren. (Gemensamt alliansförslag)

- Folkpartiet vill införa ett stimulansbidrag på 1 miljard kronor per år till kommuner som inför en omsorgsgaranti inom äldreården.

Organisera sjukvården bättre

Folkpartiet vill lägga samman sjukförsäkringens resurser och dagens landsting och skapa sex till tio vårdregioner i landet. Det som tidigare varit passiva sjukskrivningspengar ska användas till förebyggande insatser, behandling och aktiv rehabilitering.

Den vårdgaranti som har införts är inte värd namnet. Flera landsting motverkar syftet och hjälper inte sina medborgare att söka sig till de sjukhus som har kortast köer. De har heller inte rätt att gå till privata kliniker, trots att dessa ofta har de kortaste köerna och den bästa kvaliteten.

- Folkpartiet vill utöka vårdgarantin så att alla som har en kötid längre än två månader ska kunna söka sig till privat vård eller vård i annat EU-land, på landstingets bekostnad.

Bättre för de äldre

Vi måste satsa mer på äldreomsorgen. Kommunen ska garantera att de äldre har rätt till sådant som utevistelse, bra mat, värdigt omhändertagande och eget rum. Om det inte uppfylls ska inbetalda avgifter återbetalas. Det kallar vi omsorgsgaranti. De kommuner som inför en omsorgsgaranti ska ha ekonomiskt stöd. Som nämnts ovan finns 1 miljard kronor avsatt för detta från och med 2007 i Folkpartiets budgetförslag.

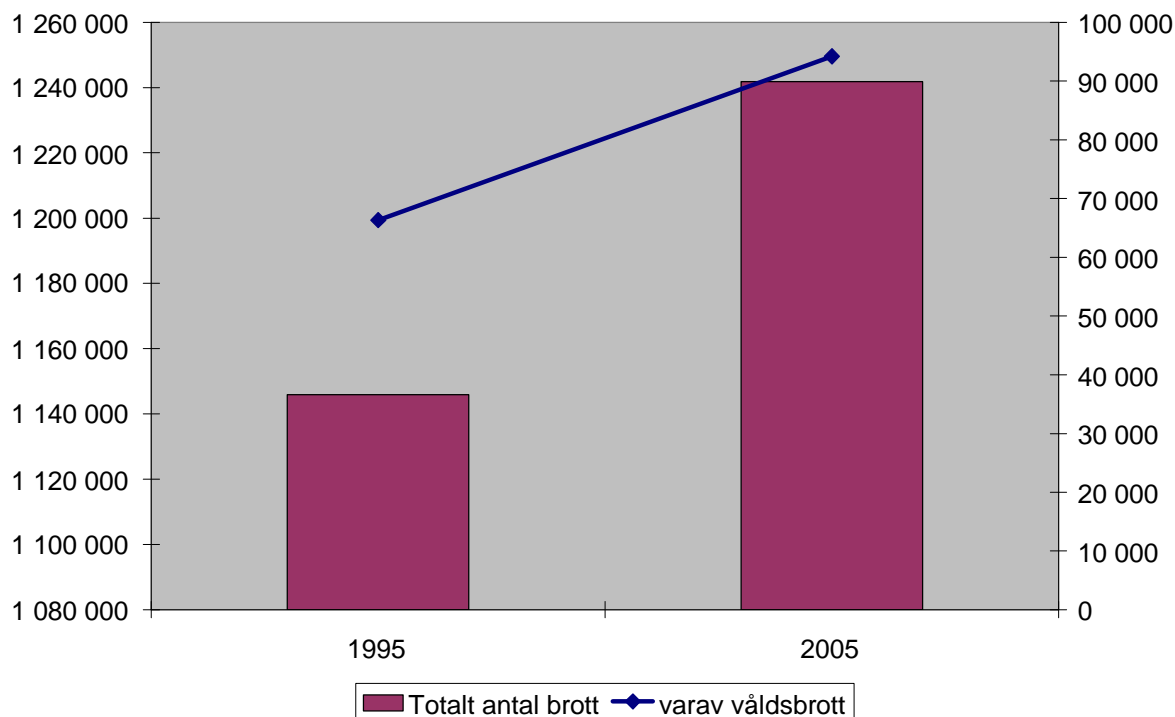
4.7 Lag och rätt

Tillväxt kräver personlig trygghet

För att människor ska vilja göra allt det som driver ett samhälle framåt - arbeta, investera i egendom, starta och driva företag – måste de kunna känna sig trygga både för sin person och för sin egendom.

Under socialdemokraternas 12 år vid makten har brottsbekämpningen har hamnat på efterkälken. Brott lönar sig i dagens Sverige. Tre av fyra brott förblir ouppklarade. I spåren av att våldsbrotten blir fler breder otryggheten ut sig.

Diagram 8: Anmälda brott i Sverige

Anmärkning: Vänster skala avser totalt antal brott, höger skala avser våldsbrott.

Källa: BRÅ

Bedrägerier, stölder och rån är en del av vardagen för många större och mindre företag. Enligt Svensk Handel så uppgår stölderna till 3 procent av omsättningen inom detaljhandeln och dubbelt så mycket inom byggbranschen. Att skydda sig mot brott kostar många företag stora summor, kostnader som i nästa led belastar alla konsumenterna.

Regeringen tar inte brotten på allvar

Regeringens kortsiktighet på rättsområdet har lett till att det brottsförebyggande arbetet har fått stå tillbaka. Särskilt har hantering av resurserna till rättsväsendet varit förödande. Riksdagens finansutskott menar att de omfattande indragningarna av anslagssparande, anlagskrediter samt en generell indragning av myndigheternas medel

varit förödande för möjligheten att bedriva en långsiktigt hållbar ekonomisk planering hos myndigheterna.

I den ekonomiska vårpropositionen redogör regeringen för sina prioriteringar inom rättsområdet. Trots de satsningar som gjorts och åtgärder som genomförts brottas polisen med allvarliga strukturella problem. En rad rapporter från bl.a. Riksrevisionen och dess föregångare, statliga utredningar och oberoende forskare kommer till samma slutsats: styrningen av polisen fungerar inte. Därför sviktar också medborgarnas förtroende för polisen.

Folkpartiet anser att ökade resurser till rättsväsendet måste gå hand i hand med reformer gör att polisorganisationen kan fungera. Det handlar också om att införa effektiva utvärderingsmetoder och på så sätt kvalitetssäkra arbetet. Under alltför många år har styrningen av polisen varit eftersatt och ansvaret för detta är ytterst regeringens.

Bristerna i polisens brottsförebyggande arbete blir allra mest påtaglig i de mest socialt utsatta områdena, där kriminalitet ofta är ett mycket allvarligt problem. En undersökning Folkpartiet gjorde hösten 2005 visade att sex av tio närpolischefer med ansvar för utsatta områden rapporterade att antalet poliser i deras områden hade minskat de senaste åren.

Folkpartiet prioriterar brottsbekämpningen

Folkpartiet har i en rad år föreslagit ökade resurser till rättsväsendet. Varken polis, domstolar eller åklagarmyndigheten har idag tillräckliga resurser för att kunna fullfölja de uppdrag och mål som riksdagen fastställt.

Folkpartiet har tillsammans med partierna inom Allians för Sverige föreslagit en omfattande satsning på polisen. Målet är att det 2010 ska finnas 20 000 poliser i Sverige. Det innebär en fortsatt prioritering av polisutbildningen. Vi vill förbättra ledarskapet inom polisorganisationen och tydliggöra polisens uppdrag att arbeta i medborgarnas tjänst.

Att bekämpa våld mot kvinnor och garantera säkerheten för kvinnor som utsätts för hot och trakasserier från en närstående är en högprioriterad fråga för folkpartiet.

Familjevåldsenheter bör finnas inom alla polismyndigheter och arbetet med att stödja brottsoffer ska stärkas.

- Folkpartiet vill öka resurserna till polisen med 755 miljoner kronor år 2007. En betydande del av förstärkningen av polisorganisationen ska komma de mest brottsutsatta, socialt belastade, förortsområden tillgodo. (Gemensamt alliansförslag.)

Bekämpa kriminalitet bland unga

Alla brott – även de som begås av gärningsmän under 15 år ska utredas. Tidigare och fler insatser och ökat samarbete mellan skola, socialtjänst och polisen måste till. När det gäller samhällets insatser mot unga lagöverträdare menar folkpartiet att regeringen inte kunnat eller inte velat ta problemen på allvar. Ungas brottslighet har utretts under lång tid och de förslag som hittills presenterats är inte tillräckliga.

Grov brottslighet och terrorism

Den grova brottsligheten är ett nationellt problem. Folkpartiet har medverkat till förslag om att polisen ska få nya verktyg så som buggning i kampen mot de allra grävsta brotten. Bekämpning av grova narkotika brott, människohandel, värdetransportrån och annan grov brottslighet tar stora resurser från polisens brottsförebyggande arbete ute på gator och torg. Därför behöver polisen mer resurser.

Nya hotbilder i form av internationell terrorism har ökat kraven på säkerhetspolisen under senare år. Samtidigt har skyddet för den centrala statsledningen fått högre prioritet. Sammantaget har belastningen och kraven på säkerhetspolisen ökat och det finns ett behov av ökade resurser för att klara detta.

Satsa på domstolarna

Satsningar på poliser och åklagare blir meningslösa om inte resurser samtidigt avsätts för att de färdigutredda brotten ska kunna avgöras inom rimlig tid i domstol. Regeringen har under en längre tid struntat i att ge domstolarna ökade resurser trots att målen i både

tings- och länsrätter ökat kraftigt. Medborgarna har kommit i kläm när domstolarnas handläggningstider ökat. Viktiga utbildnings- och specialiseringsinsatser har lagts på is. Folkpartiet prioriterar satsningar på domstolsorganisationen och åklagarmyndigheten.

En bra kriminalvård förebygger brott

En god kriminalvård är en investering och brottsförebyggande åtgärd. Platsbristen och dubbelbeläggningen vid häkten och anstalter är fortsatt oacceptabel.

Säkerhetssituationen är på vissa anstalter fortfarande otillfreds-ställande. Möjligheterna till arbete, utbildning eller behandling fortsätter att minska för de intagna och den outnyttjade tiden fortsätter att öka.

Folkpartiet vill satsa mer på kriminalvården för att stärka säkerheten och utöka behandlingsverksamheten för de intagna som behöver detta. Tillsammans med Allians för Sverige prioriterar vi behandlingen av personer som är dömda för bl.a. sexualbrott och där återfallsrisken är mycket hög om den dömda inte genomgår behandling.

- Folkpartiet satsar 100 miljoner kr mer på kriminalvården 2007.

4.8 Sverige är en del av världen

Sveriges välstånd skapas tillsammans med omvärlden

Sverige är ett litet land som är extremt beroende av omvärlden. Längre var försäljning av råvaror och industrivaror till utlandet ryggraden i den svenska ekonomin. Nu växer även tjänsteexportens betydelse. Utrikeshandeln motsvarar idag över 40 procent av den svenska BNP:n och de gamla svenska industriföretagen är idag delar av internationella storkoncerner med försäljning och produktion över hela världen.

Mer frihandel och internationellt ekonomiskt samarbete har därför länge legat i Sveriges intresse. Folkpartiet har därför varit det parti som längst och mest konsekvent arbetat för att Sverige ska vara öppet mot omvärlden och att Sverige ska vara en pådrivare i arbetet för friare handel och öppnare gränser i världen.

Fördjupa samarbetet inom EU

Ett fördjupat ekonomiskt samarbete inom EU och bättre relationer mellan EU och resten av världen ligger i högsta grad i Sveriges intresse. Folkpartiet var tidigt positivt till den stora utvidgningen av EU som också blivit en stor framgång.

Kunskapsintensiva tjänster är en viktigare del av den svenska ekonomin än i de flesta andra EU-länder. Att få tillstånd en fri handel med tjänster inom EU skulle ge svenska tjänsteföretag större möjligheter att expandera internationellt. Folkpartiet beklagar därför att liberaliseringen av tjänstehandeln inom EU gått långsammare än förväntat och att den svenska regeringen varit en av dem som bromsat den processen.

Global frihandel gynnar alla – även Sverige

Den enorma höjning av välbefindandet i länder som skett de senaste åren i bl.a. Kina och Indien är det bästa exempel man kan få för hur internationella investeringar och handel skapar tillväxt och välbefindande. På kort sikt innebär detta att Sverige fått fler konkurrentländer. På längre sikt blir de nya konkurrenterna också nya konsumenter av såväl svenska varor som tjänster.

Världen behöver därför mer frihandel, inte mindre. Ökad handel leder till kontakter, kunskap, jobb, investeringar, valfrihet, ny teknologi, politiskt samarbete, stabilitet, regelverk och minskad korruption. När länder blir ömsesidigt beroende av varandra minskar dessutom riskerna för väpnade konflikter.

Världshandelsorganisationens (WTO) 147 medlemmar har enats om fortsatta liberaliseringar av världshandeln som innebär sänkningar av subventioner och ett förbättrat marknadstillträde på jordbruksområdet. Det är stora steg i rätt riktning men fortfarande är det mycket som inte fungerar tillfredsställande.

Reformeringen av EU:s jordbrukspolitik är en sådan sak. Subventioner och skyddstullar skadar både konsumenter och miljön i Europa och samtidigt hindrar de världens fattiga länder att exportera till den viktiga Europamarknaden. Folkpartiet anser därför att reformeringen av EU:s jordbrukspolitik måste påskyndas.

Utveckla biståndet

Trots de fördelar globaliseringen och frihandel först med sig i form av mer demokrati och välbefinnande är stora delar av världen fortfarande skriande orättvis. Knappt hälften av jordens befolkning lever i fria demokratier, 20 000 barn dör av svält dagligen och över 800 miljoner människor är fortfarande analfabeter. För dem behövs bistånd.

Utvecklingsbistånd tillsammans med frihandel kan också lyfta in fler länder i det globala ekonomiska samarbetet och öka den ekonomiska tillväxten i världen.

Under 1990-talet och början på 2000-talet var det svenska biståndet varit utsatt för kraftiga nedskärningar. Något som Folkpartiet var mycket kritiskt till.

Folkpartiet välkomnar därför att regeringen under 2006 äntligen uppfyller löftet att en procent av BNI ska gå till bistånd. Dock menar vi att biståndspolitikerna måste ändra inriktning för att bli mer effektiv. Istället för att ha fattigdomsbekämpning som högsta mål och riktlinje vill vi att det svenska biståndet ska ha en tydligare demokratiprofil.

Demokrati och mänskliga rättigheter är en förutsättning för att fattigdomen i världen på allvar ska kunna bekämpas. Om kvinnor i Bangladesh och Pakistan inte har rösträtt kommer satsningarna på mödravård knappast komma till stånd. Om eleverna i Kubas skolor inte vågar säga vad de tycker kan utbildningen inte förbättras.

En demokratisk utveckling i världen ligger dessutom i hög grad i Sveriges strategiska utrikespolitiska intresse. Två demokratiska länder har aldrig fört krig mot varandra, och ekonomisk tillväxt stimuleras i ett demokratiskt system. Därför vill folkpartiet att den svenska biståndspolitikerna ska ha demokrati som överordnat mål.

Under 2005 gick det svenska biståndet till hela 111 länder. OECD menar att det svenska bilaterala biståndet måste koncentreras och fokuseras om insatserna ska bli betydelsefulla. Detta är också en ståndpunkt som delas av folkpartiet.

Folkpartiet menar att de länder som bör komma ifråga för långsiktigt samarbete ska vara länder som i allt väsentligt delar våra värderingar vad gäller vikten av demokrati. Detta

kriterium gäller både när nya länder ska väljas och när gamla länder successivt ska gallras ut.

5. Budgetöversikt

5.1 Inledning

Internationella konjunkturen ger Sverige draghjälp

Sverige är mycket beroende av ekonomin i omvärlden. Exporten till andra länder motsvarar ungefär hälften av den samlade produktionen, BNP. Denna påverkan gäller också de offentliga finanserna. Industriländernas organisation, OECD, har beräknat att Sverige har bland de mest konjunkturkänsliga offentliga finanserna i hela västvärlden. När konjunkturen förbättras blir också de offentliga finanserna bättre, när konjunkturen försvagas drabbar det också de offentliga finanserna, d.v.s. statsbudgeten, kommunernas ekonomi och pensionssystemet. Det senare är dock stabilt, det är främst kommunerna, men i ännu högre grad staten, som ekonomiskt får känna av konjunkturen.

Regeringen rider på konjunkturen

I år kulminerar konjunkturen. Det märks i hög grad på de offentliga finanserna, främst statsbudgetens saldo som uppvisa ett överskott på nästan 14 miljarder kronor. När konjunkturen förstärks sker det i allmänhet genom att sysselsättningen blir bättre och konsumtionsviljan högre. Eftersom både sysselsättning, löner, och konsumtion är stora skattebaser leder högre löner och konsumtion till bättre inkomster för staten.

Härtill kommer också stora engångsintäkter. Regeringens tidigare beslut om att lägga ränta på företagens periodiseringsfonder har gjort sådana fonder ekonomiskt ointressanta för företagen. Många företag har därför under de senaste två åren löst upp, och betalat skatt för, sina periodiseringsfonder. Det har lett till stora, oväntad inkomster till staten. Den goda vinstutvecklingen under senare år har också medfört att inkomsterna från bolagsskatten blivit höga. Det tredje kortsiktiga inslaget är hushållens kapitalvinster, från både bostäder och andra tillgångar.

Att detta kommer som en överraskning också för regeringen visas av att sedan budgeten i höstas har regeringen reviderat upp prognosen för statsinkomsterna för 2006 med över 50 miljarder kronor. Det framstår som ännu mer riskfyllt att använda sådana inte bara

kortsiktiga utan även oväntade intäkter för långsiktiga utgiftslöften. Men så har skett. För 2006 och kommande år lovas utgifter på stora belopp.

Vi vet mycket väl sedan tidigare att när konjunkturen vänder neråt om 1-2 år får det påtagliga följderna för både stat och kommun. Både i början av 1990-talet och i början av 2000-talet försämrades de offentliga kassorna snabbt och påtagligt av en sämre konjunktur. Det är detta som nu med stor sannolikhet kommer att hända när nästa konjunkturförsvagning kommer. När då de offentliga utgifterna har spåtts på ytterligare i högkonjunkturen kommer prioriteringarna bland nedskärningarna att bli ännu svårare. Eftersom konjunkturvändningar ofta kommer överraskande riskerar också behovet av stramare statsfinanser att komma överraskande. Att då prioritera bland utgifter som måste begränsas eller skäras ner blir en mer eller mindre slumpstyrd process. Att välja bort utgifter blir en grannliga uppgift för den regering som då sitter.

Att regeringen nu lyckas för ett par år uppnå de tidigare målsatta två procenten i överskott i de offentliga finanserna har delvis med tillfälligheter att göra. Statsbudgeten uppvisar en bättre bild än statens finansiella sparande. Det har att göra med att engångseffekter spelar större roll för statsbudgetens saldo. Intäkter från sålda statliga bolag räknas som en intäkt i statsbudgeten, men inte i det finansiella sparandet. Där räknas det som ett byte av en tillgång mot en annan. De kassamässiga skatterna i statsbudgeten är högre än när de periodiseras som i det finansiella sparandet.

Strategi och mål för det finansiella sparandet

Statens finansiella sparande uppnår därmed inte ens under de ekonomiskt goda åren 2006 och 2007 ett litet överskott utan redovisar båda åren ett underskott. Det är pensionssystemet och kommunerna som ger överskott i de offentliga finanserna. Enligt Eurostats definition kommer PPM-sparandet inte längre att räknas in i de offentliga finanserna framöver, något som i sig inte påverkar den ekonomiska utvecklingen och därför inte heller borde föranleda någon motsvarande ökning av det finansiella sparandet i t ex stat eller kommun.

För att vi ska nå en stabil situation för statens eget finansiella sparande bör detta vara i balans i genomsnitt över en konjunkturcykel. Statens budget är det främsta redskapet,

pensionssystemet är regelstyrkt och stabilt och kommunerna har ett balanskrav som innebär att det finansiella sparandet bör ligga något positivt. Det operationella målet är därför statens finansiella sparande. Sammantaget innebär detta att de offentliga finanserna för de närmsta åren bör ha ett sammanlagt finansiellt sparande om 2 % i genomsnitt över en cykel.

Budgetlag och budgetprocess

Under 1990-talet har flera viktiga steg tagits för att stärka budgetdisciplinen och budgetprocessen. Dessa bör vidareutvecklas genom att budgetlagen skärps exempelvis så att nettoredovisning eller användande av s.k. skatteutgifter inte blir möjligt som ett sätt att kringgå utgiftstaket. Vidare bör statens budget redovisas på bokföringsmässig grund, så att tidigare- eller senareläggning av betalningar inte påverkar utgiftsberäkningen.

Forskning har visat att länder med koalitionsregeringar tenderar att ha något större offentliga utgifter än enpartiregeringar. Detta måste dock sättas in i sitt sammanhang, med svenska förutsättningar. Inget parti kan räkna med egen majoritet, därför kommer vi även i fortsättningen oavsett valutgång i praktiken ha en koalitionsregering. Vi vill stärka budgetprocessen, göra utgiftstaken reella och uppfylla de uppsatta målsättningarna för det finansiella sparandet.

Vår politik ger varaktig ekonomisk utveckling

Folkpartiets ekonomiska politik är starkt inriktad på att få en bättre utveckling inte bara vid högkonjunktur utan långsiktigt. Avgörande för detta är tvådelad strategi. Det handlar för det första om att underlätta för en god ekonomi genom ett ökat arbetskraftsutbud. Genom en riktad skattesänkning på 37 miljarder kronor, huvudsakligen för låg- och medelinkomsttagare, ges kraftfulla ekonomiska stimulanser till viktiga grupper att öka sin arbetskraftsinsats. Men därtill kommer att Folkpartiet vill stimulera arbetsutbud, studier och vidareutveckling genom skattesänkning över större delar av inkomstskalan: det uppnås genom att den statliga inkomstskatten förskjuts uppåt i inkomstskalan och genom att en del av den statliga inkomstskatten, den s.k. värnskatten, avvecklas. Genom reformerad arbetsmarknadspolitik, vård och

rehabilitering och en striktare kontroll ökar arbetsutbudet. Med en sådan politik behöver arbetsmarknadsgapet inte slutas på denna höga nivå.

Men Folkpartiet vill för det andra också underlätta för nya jobb att komma fram genom att underlätta för befintliga och nya företag. Det sker genom sänkta arbetsgivaravgifter, genom sänkta skatter på investeringar, minskad dubbelbeskattning och genom lättnader för företagande och företagare. Det är genom att företagsamheten växer som det kan bli nya bestående jobb.

En sådan inriktning är nödvändig genom den svårare situation som uppstår när demografin förändras. Under de kommande åren blir andelen äldre hög. Andelen i arbetsför ålder kommer att minska. Det kan dämpas genom att äldre fortsätter att arbeta längre än vad som skett tidigare. Men även om så sker är det nödvändigt att övriga åtaganden hålls tillbaka. De offentliga utgifter som är knutna till åldrandet kommer att väga tyngre.

Genom folkpartiets politik kommer skattetrycket att hållas lägre, på 48,5 procent av BNP 2007 mot 49,4 procent med regeringens politik.

Skillnaderna mot regeringen består i lägre skatter, en skattesänkning med inriktning mot ekonomiskt viktiga skatter, en smalare inriktning av de offentliga utgifterna.

5.2 Folkpartiets budgetförslag

Tabell 5: Folkpartiets budgetförslag 2007 och 2008

Förändringar jämfört med regeringen, miljoner kronor

Skattesänkningar	2007	2008
<i>Sänkt inkomstskatt</i>	<i>-39510</i>	<i>-41610</i>
därav slopad extra värnskatt	0	-2100
uppräknning skiktgränser	-810	-810
arbetsavdrag	-37400	-37400
jobbavdrag näringsinkomst	-1300	-1300
Kompetens/pensionssparande	-200	-400
Skattereduktion gåvor internat verks.	-300	-300
Sänkt skatt på hushållstjänster	-1300	-1300
Arbetsgivaravgifter	-3800	-3900
Nystartsjobb	-1200	-1200
Riskkapital	-600	-600
Bolagsskatt, fribelopp periodiseringsfonder	-400	-400
Bolagsskatt, senare momsinsbetalning	-80	-80
Fåmansbolag 3:12	-900	-900
Förmögenhetsskatt	-3450	-3650
Dubbelbeskattning på aktier	-300	-300
Fastighetsskatt	-4300	-4700
Energiskatt och kärnkraftsskatt	-1370	-1370
Särskild sjukförsäkringsavgift	-1500	-1500
Nej till flygskatt	-1140	-1140
FoU-rabatt småföretag	-200	-200
Summa skattesänkningar	-60550	-63550
Skatteökningar		
Begränsade avdragsmöjligheter	6800	7800
Slopade nedsatta arbetsgivaravgifter	7900	7000
Höjd reavinstskatt bostäder	0	1750
Räntebeläggning, reserver	2060	2060

Koldioxid och torv	2660	2660
Tobak	310	290
Kommunala koncernbidrag	0	1000
Summa skatteökningar	19730	22560

Övriga intäktsförändringar

Trafikskadeavgift	2000	2000
Nej till nedsättningar	10448	6800
Koncessionsavgifter	500	500
Minskade utdelningar	0	-300
Summa intäktsförändringar	12948	9000

Summa skatter och intäkter	32678	31560
-----------------------------------	--------------	--------------

Satsningar

Rättsväsende	1090	1090
Försvar	400	500
Vård och äldre	1320	820
Äldreomsorg	1000	1000
Funktionshinder	550	800
Jämställdhetsbonus	810	840
Barnkonto	0	900
Kommunalt flyktingmottagande	370	325
Jobb- och utvecklingsgaranti mm	1400	1400
Universitetsforskning	200	300
Högre utbildning	1000	1000
Elituniversitet	200	300
Fortbildning av lärare	600	1000
Övriga utbildningsatsningar	490	650
Kvalificerad yrkesutbildning mm	540	590
Återställd förmånsrätt	500	500
Kultur	100	100
Övrigt	983	984
Summa satsningar	11553	13099

Besparingar

Nej till trängselskatt	0	0
Läkemedelsavgift	-1200	-1200
Sjukförsäkring och förtidspension	-9070	-11370
Garantidagar mm	-494	-805
Egenavgifter a-kassan	-10000	-10000
Företagsstöd och byggsbv	-3305	-3345
Statlig administration	-2339	-1948
Regeländringar A-kassan	-3520	-3420
Minskade arbetsmarknadsåtgärder	-8651	-8308

Utbildningsplatser	-5117	-5215
Övrigt	-2249	-2513
Statsskuldräntor	-700	-2100
Summa besparingar	-46645	-50224
Förbättrat finansiellt sparande	7220	5135

5.3 Skatter

Sänkta skatter på arbete

Folkpartiets skatteförslag i denna motion innebär netto skattesänkningar på 40 miljarder kronor. Inriktningen är att förbättra möjligheterna till långsiktig tillväxt. För att den svenska ekonomin ska fungera väl krävs en stor insats arbete. Både individernas ekonomi och samhällsekonomin är beroende av en stor arbetsinsats.

- Vi bidrar till att öka utbudet av arbete genom ett omfattande arbetsavdrag. Tyngdpunkten ligger på låg- och medelinkomsttagare och berör särskilt grupper där det anses finnas goda möjligheter att öka arbetsutbudet. (Gemensamt alliansförslag)
- För att ytterligare öka arbetsutbudet och motverka tidiga pensionsavgångar görs arbetsavdraget speciellt lönsamt för äldre samtidigt som arbetsgivaravgifterna för äldre sänks. (Gemensamt alliansförslag)

Den s.k. medfinansieringen där företagen utan uppehåll får betala 15 procent av sjukpenningkostnaderna för sjukfrånvaro har lett till större tvekan att anställa. Särskilt gäller det grupper och personer som kan befaras ha större risk att bli sjuka. Detta är orättfärdigt. Om något borde man istället underlätta för sjukfrånvarande att återkomma till arbete.

- Folkpartiet vill därför avskaffa medfinansieringen av sjukförsäkringen. (Gemensamt alliansförslag)

Därtill lägger folkpartiet vikt vid att genom skattepolitiken också påverka arbetsutbudets inriktning. Det är för samhällets utveckling viktigt att det finns tillräckliga stimulanser att förbättra sina arbetsmöjligheter och utvecklas i yrkeslivet.

- Genom en sänkt gräns för den statliga inkomstskatten och genom att avskaffa det översta steget i den statliga skatteskalen, den s.k. värnskatten, förbättrar vi möjligheterna att gå vidare genom arbete och studier, genom olika slag av förkovran.
- I folkpartiets skatteprofil ingår också avdragsmöjligheter som gör det möjligt att i högre grad bygga upp ett kapital som kan användas som ett eget kompetenskonto, något som är särskilt viktigt vid förändringar av företag och arbetsplatser.

- En internationell inriktning har de möjligheter till avdrag för gåvor till internationellt biståndsarbete som vi vill införa.

Sänkta skatter på företagande

En god sysselsättning uppnås inte bara genom ett ökat arbetskraftsutbud, under förutsättning att det inte leder till lägre lönekostnader. Det krävs också en stimulans genom skattelindringar som underlättar företagande, ger entreprenörer bättre incitament att ta risker och ansvar och låta företagen växa.

- Folkpartiet föreslår tillsammans med övriga partier i Allians för Sverige sänkta skatter på företag med 14,5 miljarder kronor. I detta företagspaket ingår bl.a. lägre skatt på fåmansbolag, sänkta arbetsgivaravgifter inom sysselsättningsintensiva delar av tjänstesektorn och ett snabbt avskaffande av förmögenhetsskatten.

Härigenom blir det lönsammare för företagen att expandera vilket leder till nya jobb som kan möta det utbud som förändringarna av inkomstskatterna ger.

Härtill vill folkpartiet gå vidare med ett större hänsynstagande till den internationella konkurrensen om jobb och företagande.

- Vi påbörjar därför en avveckling av dubbelskatten på aktier.

Eftersom företagande alltmer är en rörlig aktivitet måste skattepolitiken på detta område i allt högre grad ta hänsyn till den internationella utvecklingen.

- Folkpartiet tar redan 2007 ett betydande steg mot att avskaffa fastighetsskatten genom en sänkning på ca 4,5 miljarder kronor. Häri ingår en särskild sänkning för att möta effekterna av nedtrappningen av räntebidragen. Skattesänkningen finansieras delvis genom reavinstskatten vid fastighetsförsäljningar senare höjs något. Under avvecklingsperioden måste också begränsningsregler för uttaget finnas. Folkpartiet satsar på en snar alliansöverenskommelse, i vilken också ett slutdatum bör finnas, exempelvis 2012.

Regeringen har ett antal skattelättnader eller skattenedsättningar med mycket oklar verkan. Vi motsätter oss ett antal sådana. Det handlar t.ex. om skattelättnader för torv och byggande. Det krävs en mera strikt skattepolitik där man verkligen tar hänsyn till om skattelättnader ger de positiva effekter som regeringen en gång antog.

Vidare finns ett antal skattenedsättningar som vi vänder oss mot. Vi har skattesänkningar med ett klart mål. Det går före diffusa skatterabatter med mycket oklar effekt.

Tabell 6: Folkpartiets ramverk för budgetpolitiken

	2007	2008
Skattesänkningar	40 miljarder	40 miljarder
Utgiftssatsningar	12 miljarder	13 miljarder
Inkomstförstärkningar och Besparingar på skatteutgifter	13 miljarder	9 miljarder
Besparingar på utgiftsområde	47 miljarder	50 miljarder
Förstärkt finansiellt sparande	8 miljarder	6 miljarder

Differens mot vårpropositionens förslag

Tabell 7: Utgiftstak, saldo och budgetmarginal

FP:s utgiftstak, avrundat	917 000 miljoner	950 000 miljoner
Andel av BNP, %	30,8	30,4
Fp:s budgetsaldo	47 470 miljoner	65 595 miljoner
Fp:s budgeteringsmarginal	12 215 miljoner	19 260 miljoner
Andel av takbegränsade utgifter, %	1,4	2,1

Effekten på det samlade skatte- och utgiftstrycket av folkpartiets budgetförslag blir som framgår av tabell 8.

Tabell 8: Skatte- och utgiftstryck
Procent av BNP

	2007	2008
Regeringen		
Skattekvot	49,4	49,3
Utgiftskvot	52,5	51,7
Offentligt finansiellt sparande	2,2	2,8
Folkpartiet		
Skattekvot	48,5	48,3
Utgiftskvot	51,3	50,5
Offentligt finansiellt sparande	2,5	3,0

5.4 Utgiftsområden

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Folkpartiet anslår 517 miljoner kronor mindre än regeringen till utgiftsområdet 2007 och 509 miljoner kronor mindre 2008. I huvudsak sker detta genom en besparing på 425 miljoner kronor på presstödet båda åren.

Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Folkpartiet anslår 50 miljoner kronor mindre än regeringen till utgiftsområdet 2007 och 51 miljoner kronor mindre 2008. Pengarna sparas genom att vi avskaffar den nya förvaltningspolitiska myndigheten.

Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Folkpartiet anslår 50 miljoner kronor mer än regeringen till Tullverket åren 2007 och 2008.

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Folkpartiet anslår 1 miljard kronor mer än regeringen till utgiftsområdet 2007 och 2008. Folkpartiet vill att det ska finnas 20 000 poliser i Sverige 2010 och anslår därför 755

miljoner kronor mer till polisen 2007 och 2008. Vi satsar också 115 miljoner kronor mer på domstolsväsendet och 100 miljoner kronor mer på kriminalvården båda åren.

Utgiftsområde 6 Försvar

Folkpartiet anslår 400 miljoner kronor mer än regeringen till utgiftsområdet 2007 och 500 miljoner kronor mer 2008. Pengarna ska användas för att öka den svenska närvaron vid internationella fredsbevarande operationer.

Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar

Folkpartiet anslår 231 miljoner kronor mer än regeringen till utgiftsområdet 2007 och 184 miljoner kronor mer 2008. Vi anslår 370 miljoner kronor mer till kommunerna 2001 och 325 miljoner kronor mer 2008 för att de ska kunna ta emot de flyktingar som beviljats uppehållstillstånd till följd av den tillfälliga asyllagen. Vi sparar 92 miljoner kronor 2007 på att lägga ned Integrationsverket.

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Folkpartiet anslår 6,9 miljarder kronor mer än regeringen till utgiftsområdet 2007 och 6,7 miljarder kronor mer 2008. Staten övertar ansvaret för assistans till personer med funktionshinder från kommunerna och tillför 300 miljoner kr till anslaget. Detta ökar utgifterna här med 5,4 miljarder kronor 2007 och 2008. Vi anslår även 1 miljard kronor extra för insatser inom äldre vården båda åren, samt satsningar på sjukvård och psykiatri.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

Folkpartiet anslår 9,7 miljarder kronor mindre än regeringen till utgiftsområdet 2007 och 11,5 miljarder kronor mindre 2008. I huvudsak sker detta genom att utgifterna för sjukpenning och förtidspension ska minska med hjälp av ökade insatser för rehabilitering och ökade insatser mot fusk.

Regeringen satte år 2002 upp mål för färre sjukskrivningar och förtidspensioneringar. Vårbudgeten visar att finansdepartementet inte räknar med att dessa resultat går att nå med den politik regeringen bedriver. Försäkringskassans prognos från februari följde regeringens mål, vilket innebar en besparing på 4,6 respektive 7,4 miljarder kronor jämfört med regeringens anslag för sjukpenningen 2007 och 2008. Sedan dess har Försäkringskassan publicerat en ny, mer pessimistisk prognos. Vi menar ändå att regeringens mål går att nå med hjälp av de åtgärder som beskrivs nedan, och utgår därför ifrån februariprognosen.

Finsam innebär långtgående befogenheter för Försäkringskassan och sjukvårdshuvudmännen att samarbeta ekonomiskt. Pengar som idag försörjer dem som väntar på behandling och rehabilitering ska i stället frigöras för sjukvård. Utifrån utvärderingar av Finsam har vi beräknat att en reform ger en besparing i sjukpenningen på 1,0 respektive 2,6 miljarder kronor 2007 och 2008.

Enligt beräkningar från Socialförsäkringsutredningen beror omkring hälften av de senaste årens sjukpenningökning på att sjukskrivningstiderna har fördubblats, andra hälften på att det är fler som insjuknar. Sjukskrivningstiderna bör kunna kortas väsentligt med tydliga riktlinjer för längden på sjukskrivningar. Rekommendationerna bör kunna spridas till både läkare och Försäkringskassans handläggare under månaderna efter ett regeringsskifte. En återgång till 1997 års sjukskrivningslängder skulle spara på 3,4 miljarder kronor 2007 och 2,0 miljarder kronor 2008. För att ha goda marginaler räknar vi bara med att nå hälften av den effekten.

Folkpartiet föreslår att landstingen tar över Försäkringskassans ansvar för sjukförsäkringen. Detta bör ske redan 2008. Motsvarande överföring av ansvaret för läkemedelsförmånen gjordes 2002, och tyglade de skenande läkemedelskostnaderna. Utifrån den effekt som kan ses på läkemedelsförmånen räknar vi med att överföringen av ansvaret för sjukförsäkringen ger en besparing på cirka 5 procent av sjukpenningen 2008 eller 1,8 miljarder kronor.

Inom fyra veckor efter påbörjad sjukskrivning ska arbetsförmågan kontrolleras av en läkare knuten till Försäkringskassan. Försäkringskassans läkare ska också utreda vilka rehabiliteringsinsatser som behövs för återgång till arbete.

Beslutad medicinsk rehabilitering ska börja inom en månad. Om den sjukskrivne vägrar delta i rehabilitering ska sjukpenningen dras in. I vårt budgetförslag lägger vi till 500 miljoner kronor per år för Försäkringskassans rehabiliteringsarbete. Försäkringskassan ska ta över arbetsgivarnas ansvar för att utforma en rehabiliteringsplan för den som är frånvarande mer än åtta veckor. Varje person som är sjukskriven ska ha en personlig koordinator på Försäkringskassan. Vi anslår 200 miljoner kronor till detta.

Inom Allians för Sverige har vi enats om ett program för att hindra fusk och överutnyttjande i sjukförsäkringen. Vi räknar med att detta program ska ge besparingar på 2,2 miljarder kronor per år.

Därutöver räknar vi med att vårdgaranti och rehabiliteringsgaranti ska föra människor snabbare tillbaks i arbete. Vi vill även utveckla Finsam så att sjukvårdshuvudmännen ska kunna använda sjukförsäkringspengar till att utveckla rutiner för intygsskrivande, bedömning av arbetsförmåga etc. En mycket viktig åtgärd är en rörligare arbetsmarknad genom de förändringar vi föreslår på annat håll. Det gör det lättare för människor att hitta ett jobb där de trivs och kan arbeta trots att de kanske inte är fullt friska.

Finsam, landstingets ansvar för sjukförsäkringen och användningen av internationellt accepterade riktlinjer för sjukskrivningslängd bör kunna minska sjukpenningutgifterna med 2,7 respektive 5,4 miljarder kronor för 2007 och 2008. Det skulle innebära att utgifterna skulle hamna något under Försäkringskassans prognos från februari. För att ha en ansvarsfull marginal i beräkningarna väljer vi att ändå följa Försäkringskassan.

Trafikförsäkringen tar över nytillkommande sjukpenningkostnader som är trafikrelaterade. Detta är en strukturreform som torde ha betydande framtida effekter på trafiksäkerheten. Första året torde denna förändring kunna innebära en avlastning av sjukförsäkringen om 800 miljoner kronor. I nuvarande läge med stor sjukfrånvaro anser vi det inte lämpligt att höja taket i sjukförsäkringen.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Folkpartiet anslår 50 miljoner kronor mer än regeringen till utgiftsområdet 2007 och 2008, avseende förbättrade villkor i bostadstillägget.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Folkpartiet anslår 600 miljoner kronor mer än regeringen till utgiftsområdet 2007 och 1 miljard kronor mer 2008. Vi anslår 1,1 miljarder kronor 2007 och 2008 till en jämställdhetsbonus i föräldraförsäkringen. Vi anslår 900 miljoner kronor 2008 till att införa ett barnkonto, fullt utbyggt på 40 000 kronor per barn.

Vi sparar 300 miljoner kronor 2007 och 758 miljoner kronor 2008 i föräldraförsäkringen på att förändra beräkningen av SGI och på att garantidagarna ersätts med barnkonto.

Utgiftsområde 13 Arbetsmarknad

Folkpartiet anslår sammanlagt 20,4 miljarder kronor mindre än regeringen till utgiftsområdet 2007 och 20,1 miljarder kronor mindre 2008.

Hälften av denna besparing, 10 miljarder kronor, sker genom höjda egenavgifter till arbetslöshetsförsäkringen. Löntagarna kompenseras fullt ut för avgiftshöjningen genom jobbavdraget för arbetsinkomster.

Vi vill reformera Arbetsmarknadsverket. Länsarbetsnämnderna avskaffas och AMS görs om till en mindre myndighet vars ledning tillsätts på professionella meriter. Detta beräknas spara 200 miljoner kronor 2007 och 400 miljoner kronor 2008.

Folkpartiet föreslår tillsammans med övriga allianspartier att arbetslöshetsförsäkringen görs obligatorisk och får en tydligare karaktär av omställningsförsäkring.

Medlemsavgiften till arbetslöshetsförsäkringen, kraven för att få ersättning blir något högre och ersättningen trappas ned över tiden. De förändringar i ersättningsreglerna i arbetslöshetsförsäkringen som vi föreslår innebär en besparing på 3,5 miljarder kronor 2007 och 3,4 miljarder kronor 2008.

Folkpartiet föreslår 31 000 färre platser i arbetsmarknadsåtgärder än regeringen gör nästa år. Detta sparar 5 miljarder kronor 2007 och 4,4 miljarder kronor i aktivitetsstöd och inköp av arbetsmarknadsutbildning. Vi vill även avveckla det s.k. friåret under 2007. Detta sparar 1 miljard kronor 2007 och 1,6 miljarder kronor 2008.

Folkpartiet gör dock egna satsningar inom utgiftsområdet. Vi anslår 1,2 miljarder kronor 2007 och 2008 till en särskild jobb- och utvecklingsgaranti, 200 miljoner kronor 2007 och 2008 till särskilda insatser i utanförskapsområden samt 100 miljoner kronor båda åren till 2 000 praktikplatser för högskoleutbildade.

Arbetsmarknadsutgifter på budgetens inkomstsida

Folkpartiet avskaffar de arbetsmarknadsåtgärder som regeringen finansierar via utgifter på budgetens inkomstsida - plusjobben, anställningsstöd samt utbildningsvikariat.

Vi ersätter dessa åtgärder med en rätt för långtidsarbetslösa m.fl. att få reguljära anställningar utan arbetsgivaravgift – nystartsjobb.

Plusjobben fasas ut under 2007 och 2008. Detta ger besparingar på 3,4 miljarder kronor 2007 och 2,1 miljarder kronor 2008. Det avskaffade anställningsstöden sparar 3,7 miljarder kronor 2007 och 3,4 miljarder 2008. Att ta bort utbildningsvikariaterna sparar 1,3 miljarder kronor 2007.

Utgiftsområden 14 Arbetsliv

Folkpartiet anslår 324 miljoner kronor mindre än regeringen 2007 och 470 miljoner kronor mindre än regeringen 2008 till utgiftsområde 14.

Vi lägger ett besparingsbeting på Arbetsmiljöverket och lägger ned Arbetslivsinstitutet. En del av den senare myndighetens forskningsanslag förs istället över till universitet, högskolor och forskningsstiftelser. Vi lägger också ned Arbetsdomstolen, men för över dess anslag till det Utgiftsområde 4 Rättsväsendet.

Utgiftsområde 15 Studiestöd

Folkpartiet anslår 2,8 miljarder kronor mindre än regeringen till utgiftsområdet 2007 och 2008. Genom att stoppa utbyggnaden av högskolan och avskaffa möjligheten till konkurrenskomplettering av gymnasiebetygen sparar vi 1,2 miljarder kronor på studiemedelsutgifterna båda åren. 1,6 miljarder kronor sparas vidare båda åren genom att avskaffa det särskilda rekryteringsbidraget.

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Folkpartiet anslår 782 miljoner kronor mindre än regeringen till utgiftsområdet 2007 och 91 miljoner kronor mindre 2008. Vi minskar anslagen till Skolverket och utveckling av skolväsendet. Vi lägger ned myndigheten för skolutveckling. Detta sparar 550 miljoner kronor 2007. Vi minskar även statsbidragen till maxtaxan i barnomsorgen med 900 miljoner kronor, genom att heltidsomsorg inte rabatteras extra för 4-5-åringar. Vi säger nej till den fortsatta utbyggnaden av högskolan och använder istället pengarna till att höja kvaliteten på högskolornas utbildning och forskning.

Vi anslår 600 miljoner kronor 2007 och 1 miljard kronor 2008 på fortbildning av lärare för att uppfylla läsa-skriva-räkna-garantin i grundskolan. Vi höjer bidragen till kvalificerad yrkesutbildning (KY) med 440 miljoner kronor båda åren.

Vi satsar också 200 miljoner kronor 2007 och 300 miljoner kronor 2008 på att skapa ett Nobeluniversitet genom att höja nivån på forskningen vid ett av de svenska universiteterna till yttersta världsklass.

Utgiftsområde 17 Kultur, medier m.m.

Folkpartiet anslår 100 miljoner kronor mer än regeringen till utgiftsområdet 2007 och 2008.

Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande

Folkpartiet anslår 1,8 miljarder kronor mindre än regeringen till utgiftsområdet 2007 och drygt 1,9 miljarder kronor mindre 2008. Vi sparar 970 miljoner kronor på räntebidrag 2007 och 1 460 miljoner kronor 2008. Vi minskar även investeringsbidragen för nybyggda hyresbostäder med 700 miljoner kronor 2007 och 350 miljoner kronor 2008. Detta kompenseras genom sänkningar av fastighetsskatten.

Utgiftsområde 19 Regional utveckling och utjämning

Folkpartiet anslår 726 miljoner kronor mindre än regeringen till utgiftsområdet 2007 och 727 miljoner kronor mindre 2008 främst genom att minska anslaget till allmänna regionalpolitiska åtgärder.

Utgiftsområde 20 Allmän miljö och naturvård

Folkpartiet anslår 382 miljoner kronor mindre än regeringen till utgiftsområdet 2007 och 281 miljoner kronor mindre 2008. Besparingen sker genom att anslaget för stöd till klimatinvesteringar minskas med 500 miljoner kronor 2007 och 400 miljoner kronor 2008.

Utgiftsområde 21 Energi

Folkpartiet anslår 140 miljoner kronor mindre än regeringen till utgiftsområde 21 under 2007 och 425 miljoner kronor mindre 2008. Vi tar bl.a. bort stödet för introduktion av vindkraft och ersättningen för kostnaderna för att avveckla Barsebäcksreaktorn.

Energiutgifter på budgetens inkomstsida

Regeringen finansierar en del av sin energipolitik genom utgifter på budgetens inkomstsida. Folkpartiet sparar 500 miljoner kronor 2007 och 2008 genom att ta bort bidragen till energieffektivisering av offentliga lokaler och 300 miljoner kronor båda åren genom att ta bort bidragen till konvertering från direktverkande el.

Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Folkpartiet anslår 350 miljoner kronor mer till utgiftsområdet än regeringen både 2007 och 2008. Vi höjer anslaget till väghållning m.m. med 500 miljoner kronor båda åren.

Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske m.m.

Folkpartiet anslår 101 miljoner kronor mindre än regeringen till utgiftsområdet 2007 och 164 miljoner kronor mindre 2008. Besparingen sker i huvudsak genom att Skogsstyrelsen, Jordbruksverket och Fiskeriverket slås samman till en ny landsbygdsmyndighet.

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Folkpartiet anslår 428 miljoner kronor mindre än regeringen till utgiftsområdet åren 2007 och 2008. Detta sker genom besparingar på myndigheterna Nutek och ITPS. Vi tar bort regeringens utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft och programmet Forska och Väx. Dessa ersätts istället med en skatterabatt på 200 miljoner kronor för små och medelstora företags FoU-utgifter.

Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

De förslag folkpartiet lägger som berör kommunerna i denna motion innebär att vi kan anslå 5,2 miljarder kronor mindre än regeringen till utgiftsområdet 2007 och 5,4 miljarder kronor mindre 2008 främst genom växlingen av ansvar för assistans till funktionshindrade.

Utgiftsområde 26 Statskuldräntor

Folkpartiets budgetförslag innebär att utgifterna på detta utgiftsområde blir 700 miljoner kronor lägre än regeringens förslag 2007 och 2,1 miljarder kronor lägre 2008 genom att innehav av statliga företag säljs för ytterligare 35 miljarder kronor årligen.

5.5 Kommunerna

Stora utmaningar väntar kommunerna

Kommuner och landsting kommer också att dra nytta av den konjunkturförbättring som just nu pågår. Tillsammans med tidigare återhållsamhet kommer det att ge god kommunal ekonomi 2006 och 2007. Men på lite sikt står kommunsektorn inför stora och svåra uppgifter. Det är i kommunerna som den förändrade ålderssammansättningen kommer att återspeglas tydligast. Det är därför mycket viktigt att kommunsektorn utnyttjar de konjunkturmässigt goda åren till att bygga reserver inför kommande krav och uppgifter.

Med en stigande genomsnittsålder kommer trycket på äldreomsorg i kommunerna och på sjukvården i landstingen att bli starkt. En viktig uppgift i kommunsektorn under de kommande åren kommer därför att vara att kunna anpassa verksamheten och prioritera de mest angelägna uppgifterna.

Ge kommunerna mer ansvar och mer frihet

Inom ramen för Allians för Sverige kommer folkpartiet att föra en linje som ger större ansvar och utrymme för kommunerna. Vi vänder oss mot den detaljstyrning som den nuvarande regeringen alltför ofta ägnar sig åt. Finansieringsprincipen bör återupprättas. Uppgifter som läggs på kommunerna, eller förs till staten, ska åtföljas av en tydlig kostnadsberäkning och ett tydligt kostnadsansvar. Det kommunala självstyret måste få ett rimligt utrymme.

En bättre närings- och sysselsättningspolitik lättar trycket på kommunerna. Fler i arbete betyder färre som är beroende av socialbidrag, det minskar också kravet på kommunala sysselsättningsåtgärder.

Folkpartiet vill i samråd med de andra borgerliga partierna att staten tar över uppgifter som är bättre lämpade eller ekonomiskt rimligare att staten svarar för. Det gäller t.ex. att ta över finansieringsansvaret för assistans enligt lagen om stöd och service till funktionshindrade.

Andra ingrepp från regeringen har hindrat en förbättring inom sjukvårdssektorn. Därför vill vi att den s.k. Stopplagen avskaffas. Den innebär att akutsjukhus bara kan drivas i offentlig regi. När den kommer bort kan kommuner och landsting själva avgöra i vilken form den av det offentliga finansierade vården ska ske, i offentlig, privat eller annan regi.

Folkpartiet vill att sjukförsäkringens och vårdens resurser ska samordnas (Finsam). Det är orimligt med långa sjukskrivningar när ökade resurser till vården skulle kunna föra människor tillbaka i arbete snabbare. På lång sikt vill vi att färre men livskraftigare sjukvårdsregioner införs.

I samband med vårdgarantins införande kommer resurser att under en period tillföras landstingen för att uppgifterna ska kunna genomföras.

Vår skolpolitik innebär att lärare och rektorer får ett större ansvar för hur undervisningen bedrivs och vilka resultat som uppnås. Samtidigt får de också större befogenheter som gör det möjligt att genomföra denna uppgift. Förstärkningar inom skolan ska främst gå till att öka antalet lärare.

För att kommunerna även med ett betydande självstyre ska kunna upprätthålla en i viktiga avseenden likartad service i olika delar av landet behövs ett utjämningsystem.

Reformera utjämningsystemet

Grunden i ett utjämningsystem bör vara att alla kommuninvånare ges möjligheten till en likvärdig och god grundservice. En högre servicenivå ska kommunens invånare själva kunna påverka och finansiera. Ett kommunalt utjämningsystem ska inte få hindra ekonomisk tillväxt. Bristerna i det nuvarande systemet ligger framför allt i de negativa marginaleffekterna inom inkomstutjämningsystemet och komplexiteten inom kostnadsutjämnningen. Några stora förändringar i nuvarande utjämningsystem är dock inte realistiska att genomföra på kort sikt. Det kräver en omfattande beredning. För 2007 bör därför det nuvarande systemet i allt väsentligt gälla.

Folkpartiförslag som gör det lättare för kommunerna

Flera av de förslag som Folkpartiet lägger i denna motion innebär att kommunerna på flera områden får en lättare ekonomisk börda och mer hjälp från staten för att uppfylla sitt ansvar. De förslag som tydligast avlastar kommunerna är:

- Den statliga jobb- och utvecklingsgarantin som innebär att staten övertar ansvaret att hjälpa personer som står långt från arbetsmarknaden. Detta innebär att kommunerna slipper utgifter för försörjningsstöd till arbetslösa socialbidragstagare. Jobb- och utvecklingsgarantin ersätter även en del liknande insatser som finns i många kommuner. Folkpartiet anslår 1,2 miljarder kronor till jobb- och utvecklingsgarantin 2007 och 2008.
- Extra stimulansbidrag till de kommuner som tar emot flyktingar som beviljats uppehållstillstånd till följd av den tillfälliga asyllagen. Folkpartiet anslår 370 miljoner kronor till kommunerna i extra stimulansbidrag 2007 och 325 miljoner kronor 2008.
- Omsorgsgaranti för äldreården. De kommuner som inför en omsorgsgaranti för äldreården ska få extra statligt stöd. Folkpartiet anslår 1 miljard kronor till detta 2007.
- Folkpartiet gör även tillsammans med övriga partier i Allians för Sverige andra satsningar på vården, bl.a. psykiatrin, som sammanlagt uppgår till 1 miljard kronor 2007.
- Staten övertar ansvaret för kostnaderna för assistans till personer med funktionshinder. Samtidigt skjuter vi till 300 miljoner kronor extra 2007 och 2008. Vi tillför dessutom 250 miljoner kronor 2007 och 500 miljoner kronor 2008 till reformer för ökad tillgänglighet.
- Folkpartiet vill införa en läsa-skriva-räkna-garanti i grundskolan för att stödja kommunerna att uppfylla den anslår vi 600 miljoner kronor 2007 och 1 miljard kronor 2008 för extra fortbildning av lärare i grundskolan.
- Folkpartiet anslår även 200 miljoner kronor extra till höjd kvalitet i förskolan 2007 och 2008.

Stockholm den 3 maj 2006

Lars Leijonborg (fp)

Anna Grönlund Krantz (fp)

Marita Aronson (fp)

Martin Andreasson (fp)

Liselott Hagberg (fp)

Ulf Nilsson (fp)

Karin Pilsäter (fp)

Erik Ullenhag (fp)

Yvonne Ångström (fp)

Christer Nylander (fp)

Gunnar Nordmark (fp)